

DOMOLJUB

Izkušaj vsek šetrtok. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spis in dopis se pošilja: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarna (četina „Domoljubove“ širine 24 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilniškega urada št. 824.797.

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1907.

Leto XX.

Proti hinavcem!

Sleparstvo naših liberalcev se že kaže. Za volitve bi radi mešali. Sami pravijo in pišejo, da ne bodo nič dosegli, in da gotovo zmaga Slovenska Ljudska Stranka, toda vendar nečejo mirovati. Mislijo si: „Kaj, ko bi se vendar kje v kakem kraju dala podreti ljudska trdnjava in spraviti kakega liberalca v državni zbor? Poizkusimo.“

Ce bi bil ta boj odkrit in če bi jasno povedali, kaj hočejo, bi jim človek še nič ne rekel. Vsak naj se potegne za svojo stranko in naj ji izkuša pomagati do zmage. Nepopisno grdo je pa pri liberalcih, da tako hinavsko zakrivajo svoje umazane namene. Ali so res tako trapasti, da mislijo, da je slovensko ljudstvo pozabilo na njihov program? Naj se nikar ne motijo. V zadnji hribovski bajti mora postati znano, da zahtevajo naši liberalci francoske razmere pri nas, da zahtevajo šolo brez veronauka, in da hočejo v postavi dovoliti tudi za katoličane popolno ločitev dveh zakonskih. Tega ne bomo pozabili. To je bil njihov sklep. Ko je sladkoustni učitelj Žirovnik iz Št. Vida pri liberalnem zaupnem shodu pravil,

naj nikar tako naravnost ne povedo svojih misli, takrat je dr. Triller zakričal: „Bodimo odkritosrčni in povejmo naravnost, kar mislimo.“

Ta odkritosrčnost je že šla v kot. Pred volitvami je ni nič več. Liberalna stranka si niti s svojim imenom ne upa na dan; samo v Ljubljani bo nastopila naravnost; povsod drugod po deželi bomo pa imeli takozvane „neodvisne“ kmečke in obrtne kandidate, ki jih bodo skovali pri „neodvisnih“ kmečkih in obrtnih sestankih. Kdor zna do pet šteti, ve dobro, kakšna je taka neodvisnost, ki izvira na Notranjskem od deželnega poslanca liberalne stranke Fr. Arkota. Temu človeku se pač lahko odgovori, če se bo štulil med kmečke prijatelje. Da mu je liberalstvo več nego kmečki stan, je pokazal, ker je storil, kar je mogel, celo piskal in razbijal, da bi v deželnem zboru ubranil kmečko večino. Ali pa Čop v Mostah na Gorenjskem. Kdo ga ne pozna? Ali dr. Romih v Krškem. — Da bi le tako nespametno ne razkrivali svoje hinavščine liberalci. Sestanke sklicujejo člani izvrševalnega odbora liberalne stranke in potem se upajo trditi, da je to neodvisno. Ta načrt je preveč prozoren; s tem ne opravi nič. Vsi neodvisniki so samo

hinavsko sramežljivi liberalci. Taki so kot dr. Tavčar, samo brez moštva in poguma.

Mi vemo, da imamo kmetje izbirati samo med dvema strankama, med Slov. Ljudsko Stranko in med protiljudsko liberalno, ali kakor se sama imenuje, narodno napredno stranko! Ta sama pravi, da je meščanska, protivila se je splošni volivni pravici v državnem zboru, protivi se ji še vedno v kranjskem deželnem zboru. Zato razumemo, da je tistih par kmetov, ki so doslej še držali z liberalci, v dno duše sram, in bi radi pod kakim drugim imenom pokazali svojo mržnjo do S. L. S. Toda, ne skrbite, iztrgali Vam bomo krinke z obraza in pokazali vas take, kakršni ste. Ko bi imeli pogum nastopiti odkrito z liberalnim programom, bi vas cenili. Ker ga pa nimate, in hočete nazunaj svoje liberalstvo zatajiti, vas zaničujemo. In poskrbeli bomo, da vas bo zaničevalo vse slovensko ljudstvo. Mi ne pravimo: Vse mora biti v taboru S. L. S. Marveč mi trdimo: Vsak volivec ima dolžnost vprašati se, kateri stranki pripada K eni mora! Odločevale bodo v politiki samo stranke. Kdor pravi, da ni nič, je največkrat liberelec ali je pa slaboumen. Takozvana neodvisna stranka, ali stranka pod kakim

drugim imenom je samo hinavsko slepilo.

Vsi moramo v tem oziru storiti svojo dolžnost. Zanetimo strankarsko zavest po svoji domovini. Čim več vneme bo pri nas za našo stranko, tem manj poguma bodo imeli naši sovražniki. Medtem ko se hinavci zbirajo pod sleparskimi krinkami in skrivajo svoj liberalizem nazunaj, pa mi odkritih in jasnih lic vsakemu oko v oko poudarjamo, kadarkoli se bo šlo za politiško prepričanje: Mi smo in ostanemo pristaši S. L. S. Odkrito moštvo je še vedno premagalo hinavce, in jih bo tudi pri nas.

Armada in ljudstvo.

(Govoril posl. Žitnik v drž. zboru dne 24. januarja 1907.)

Vedno pogostejše slišimo in beremo besede: Armada je nepotrebna, torej proč z njo! Militarizem je tisti Moloh, ki žre otroke ljudstva in plačilo dela!

Te besede so po moji sodbi toliko časa neslane in le agitacijsko sredstvo, dokler naše sosedne države ne ustavijo oboroževanja. Prosim, da nihče krivo ne tolmači mojih besed! Jaz hočem namreč reči: Moremo se navduševati za večni mir in za mednarodna mirovna sodišča, da jih dobimo; dokler pa nas sovražijo sosedje okrog, ne more Avstrija sama ljubiti. To se pravi: Dokler naši sosedje pomnožujejo vojake in orožje, Avstrija sama ne more biti brez armade. In s tega stališča trdim, da je jako nepremišljena zahteva: Proč z armado!

Armada je dandanes, žal, potrebno zlo, in s tem delstvom moramo računati. Toda splošno in povsem utemeljeno je prepričanje, da militarizem (vojaštvo) državi, davkoplačevalcem, posameznim družinam in osebam nalaga že taka bremena in žrtve, ki presegajo mnogokje skrajne meje davčnih moči.

Splošna vojaška dolžnost je splošni krvni davek. Zato je vsakoletno dovoljevanje vojaških novincev povsem politično vprašanje, poleg državnega proračuna najvažnejša ustavna pravica državnega zbora. Če torej mi državi priznamo to potrebo, storimo to le s pogojem, da se vojaška bremena ne le olajšajo, ampak tudi pravično in enakomerno porazdelijo na davkoplačevalce. Mi dovolimo državi vojaške novince v trdni nadi, da bode ali vojaška uprava sama v svojem delokrogu ali pa s pomočjo državnega zbora vse storila in preuredila, kar je sploh mogoče storiti. Vojška uprava mora dandanes ravno vsled velikih bremen in žrtev za armado ustrezati, kar je mogoče, opravičenim željam in zahtevam prebivalstva. (Pritrjevanje.)

Narodno vprašanje.

Ravno gospod predgovornik dr. Ryba je obširno in jako stvarno govoril o narodnem vprašanju v armadi. Priznati moram, da se vojaška uprava malo več ozira na narodna čustva vojakov. Popolnoma pritrdim besedam znamenitega cesarskega povelja v Hlopih z dne 16. septembra 1903, ki pravi: «Skupna armada bode zvesta svoji prisegi napredovala na potu svojih dolžnosti, prošinjena z duhom edinosti in harmonije, ki spoštuje vsako na-

rodno posebnost ter poravna nasprotja, ker uporabi posebne prednosti posameznih narodov v blagor celoti.

To so res lepe besede, ki pa se v dejanju ne izvršujejo primerno. Tako n. pr. nemški gojenci v vojaških zavodih navadno ne smejo med seboj govoriti v svojem materinskem jeziku. Enake razmere so v častniških krogih. Jaz odobrujem načelo, da se vojak ne vtika v politične in narodne prepire. Nikakor pa ne morem razumeti, da se mora nemški rezervist pri kontrolnem shodu pod kaznijo oglasiti z nemškim »hier«. Kar pa moram najbolj grajati, je dejstvo, da se še vedno preveč zanemarija polkovni jezik. (Res je!) Saj vendar zahtevata služba in vežbanje vojakov, da so častniki popolnoma zmožni jezika, ki ga govori moštvo. To vem iz svoje izkušnje, da je znanje polkovega jezika za častnika tako potrebno, kakor ribi voda. Brez tega znanja si častnik ne more pomagati, ker je kakor mutast. Zato pa tudi čitamo v vojaškem službovniku, III. del, § 1:

»Znanje jezika je bistveno potrebno za pouk moštva in uporabo njegovih narodnih lastnosti. Kdor torej ne zna jezika, naj se potruži, da se ga hitro nauči.«

V tem oziru pa imamo jako slabe izkušnje. Mnogi gg. častniki se nauče k večjemu kleti v jeziku, ki ga govori moštvo. (Tako je!) Druzega se ne nauče ter prepuste pouk moštva podčastnikom. Toda mi moramo zahtevati, da so častniki popolnoma zmožni jezika, ki ga govori moštvo pri polku. To zahteva služba sama, to zahtevamo pa tudi kot enakopravni državljani. (Tako je!) Naglašam pa, da mi ne zamenjamo polkovega jezika s poveljnim. V Avstriji skoraj mora biti en poveljni jezik, ki gotovo ne ponemči nobenega vojaka. Vse kaj družega pa je polkovni jezik, ki ga zahtevamo od častnikov v polku.

Isto velja tudi za orožnike. V deželi, kjer se govori več jezikov, mora orožnik znati deželne jezike, ker drugače ne more opravljati svoje službe. Nikakor pa ne razumemo, zakaj bi orožnik pri sodišču ali politični oblasti v službi ne smel govoriti v jeziku, ki je običajen v istem kraju, in zakaj se mora posluževati nemškega jezika. Orožniki so povsod navadno domačini ki poznajo ljudstvo in razmere, a večkrat le za silo lomijo nemščino. Naravnost smešno je, da se mora v čisto slovanskih kraljih orožnik v svoji službi vedno posluževati nemščine in svojih poročilih in izpovedbah. Kaj pa ima nemščina od tega? Vsak pošten Nemec mora pritrditi, da je ta navada smešna. Tako morajo tudi župani, ki ne razumejo niti ene nemške besede, podpisati čisto nemška naznanila orožnikov v njihovih službenih knjigah. Podpisal bi marsikdo lahko tudi sam sebi smrtno obsodbo. To so torej nedostatki, ki se morejo, pa tudi morajo odpraviti.

Vojaške olajšave.

Kar se tiče vojaških olajšav za kmeta, obrtnika in delavca, moram v prvi vrsti naglašati, da se mora izpremeniti § 34. brambenega zakona. (Pritrjevanje.)

Namen zakona je bil, da naj vojna uprava upošteva ozira vredne družinske razmere. Torej bi moral biti družinski član, ki tako rekoč sam vzdržuje družino, stalno oproščen vojaške službe in le za slučaj vojske služiti kot nadomestni rezervist. Edini sin onemoglih staršev, edini vnuk onemoglega starega očeta, brat osirotelih, nedoraslih otrok bi moral po zakonu biti prost vojaščine. Toda § 34. se tolmači povsem drugače. Kdor hoče oprostiti vojaščine svojega sina, ta je v očeh vojaške oblasti malokdaj nesposoben za delo. Na proš-

njo onemogli oče dobi odgovor: Če morda sam ne more več delati, naj pa hlapce nadzoruje. Gospodje, to je že največja ironija! Kmet naj torej delo nadzoruje? Če kmet dandanes sam ne dela kakor suženj, če se ne poti in trudi, mora lakoto trpeti ali pa vse prodati ter iti s trebuhom za kruhom. Sicer pa mali kmetje ne morejo imeti hlapcev, tudi ko bi jih mogli dobiti, ker jih plačati ne morejo. Visoka gospoda pa še pravi: Kmetje naj samo nadzorujejo hlapce!

Se večkrat se prigodi, da ima oče več sinov. Starejši so že doslužili vojaščino, poročili se in šli iz očetovske hiše. Onemogli oče ali stara vdova pa ima še enega sina pri hiši in bi ga rada oprostila vojaščine, da ne propade gospodarstvo. Toda preje je mogoče grešno dušo iztrgati peklju, kakor vojaka maliku Martu. Oblasti se izgovarjajo, češ, saj ni ta edini sin, saj ima brata. Da, ali ta brat je v Ameriki, morda je uradnik, samostojen gospodar, ki ne more pomagati očetu ali materi na polju. Tudi to vprašanje se mora v novem zakonu ugodno rešiti za delavske stanove.

Vojaške vaje.

Za stare vojake v 11. in 12. službenem letu so vojaške vaje brez vsake koristi. Pač pa so te vaje veliko breme, žrtev denarja in časa za tisočere družine. Minister za deželno brambo je zatirjal odseku, da vojaške oblasti že sedaj dovoljujejo olajšave vojaških vaj v 11. in 12. službenem letu, ako le dopuščajo razmere. Gospodje, to so vse lepe obljube, ki jih slišimo vsako leto, kedar je treba dovoliti vojaške novince.

Tudi ne moremo odobravati da županstva nimajo pri tem prav nobene besede, ampak le vojaška in politična oblast ter orožništvo, ki je vedno desna roka politične oblasti. Gospodje, tako ne sme dalje! Ali morda bočete, da prideta popolnoma na beraško palico naš kmečki in obrtni stan?

Delavci, celo državni uslužbenci že ustavijo delo, da si izboljšajo svoje plače. Kaj pa naj storita kmet in obrtnik, ako jima slabo prede? Ali naj se vsi izselijo z dežele v mesta, tovarne in Ameriko! Ako vlada izboljša plače svojim uslužbencem, potem pa naj tudi skrbi, da ne omagajo delavski stanovi. Morem si misliti državo brez vojakov, nikdar pa ne vojaške države brez produktivnih stanov. Ako propadejo ti stanovi, nemogoč je obstanek države.

Vojaški kazenski zakon.

Že leta in leta nam obljubuje vojaška uprava, da predloži zbornici nov načrt vojaškega kazenskega zakona. To vprašanje je postalo prava morska kača. Vedno se govori o nji, pa je nihče ne vidi. In vendar ne moremo dalje trpeti, da bi se sinovi ljudstva obsojali za zaprtimi vrati, koder je avditor v istem slučaju tožnik, preiskovalni sodnik, porotnik, zagovornik in sodnik. Sedanji čas zahteva, da so sodbe javne in ustne, da je zagovornik neodvisen in da se zatoženec zasliši, zagovarja in sodi v materinskem jeziku, in da je mogoča pritožba.

Gospod minister za deželno brambo je pripomnil v odseku, da je načrt novega kazenskega reda že gotov in da odgovarja vsem modernim zahtevam. To zagotovilo nas sicer jako veseli, a še veseliji bomo, ako vidimo ta načrt pred seboj na mizi.

Zalaganje armade.

Le nekaj besed o zalaganju armade. Prav rad priznam, da je mnogo bolj priročno kupovati žito, moko, seno, slamo in druge potrebščine za vojake pri velikih trgovcih, kakor pa

naravnost pri producentih brez kupcev. Tudi ne tajim, da morda kupčije z zadrugami ne gredo vedno gladko izpod rok. Toda kupcev se mnogo prime in tudi blago ni vedno najboljšje. Glede na zalaganje deželne brambe bi mogli biti še zadovoljni, ker vojaška uprava kupi mnogo naravnost od kmetov in obrtnikov.

Drugače pa je z zalaganjem skupne armade. V tem oziru se je gospod minister skliceval na znano resolucijo avstrijske delegacije. Ta resolucija pozivlja vojaško upravo, da mora v avstrijski državni polovici nakupiti za armado v razmerju kvote, to je, v razmerju vojaških stroškov med Avstrijo in Ogrsko.

Ta resolucija je rahla nezaupnica volnemu ministrstvu, seveda z rokami. Delegacija se je potrudila, da najde nedolžnega. Jako zanimivo pa bi bilo izvedeti, kdo je kriv, da Ogrri dobivajo večje koncesije pri zalaganju armade, kakor Avstrija. Ako pojde tako dalje, trpele bodo koristi armade same. Zato svarimo: Caveant consules!

Izseljevanje.

Mnogo mladih ljudi je vsled dolgov, slabih letin in uim prisiljenih, da si v tujini iščejo zaslužka in kruha za domače. (Klici: In nočejo biti ubežniki!) Izselijo se, preden zadoste vojaški dolžnosti, z namenom, da se povrnejo v domovino, ko si kaj zaslužijo. Večinoma gredo v Ameriko, kjer ostanejo pet do deset let. Ko si nekaj prihranijo, bi se radi vrnili domov, a se boje kazni. Vsak tak je namreč po zakonu ubežnik, zaprt in mora še četrto leto služiti, ako je sposoben za vojaka. V takih slučajih bi se morala vojaška oblast malo več ozirati na te ljudi. Voja uprava naj bi izposlovala od cesarja pomiloščenje za vse tiste, ki so že mnogo let v Ameriki in se hočejo vrniti.

Dvoboji.

Govoriti sem hotel tudi proti barbarski razvadi dvoboja. Ker pa ni časa, hočem le vprašati gospoda ministra: Ali mu je znano, kateri zakon ali naredba določa takozvana častna sodišča? Jaz mislim, da gospod minister ne pozna nobenega zakona in nobene naredbe, ki bi opravičevala častni sod. In vendar sklepajo ravno ti častni sodi o dvobojih med častniki. To so nezdavne razmere. Kdor se ne bi, mora od vojakov, čeprav častni sod nikjer v zakonu ni določen.

Posadka v Ljubljani.

Pri tej priliki si dovolim vprašati gospoda ministra za deželno brambo: Ali je res, kar pišejo časniki, da bode 27. brambovski polk premeščen iz Ljubljane v Gorico? In če je res, katero odškodnino dobi Ljubljana, cziroma dežela, ki je zgradila veliko vojašnico za brambovce? (Minister fcm. Latscher je pozneje odgovoril, da poročila niso resnična.)

Vojaška vzgoja.

Predn končam, pripomnim, da častniki in podčastniki lepše ravnaajo z vojaki, vendar pa ne tako, kakor zahtevata sedanji čas in dostojnost. Znani angleški pisatelj Swift je trdil, da je armada najboljša šola za ljudstvo. Ta trditev je le tedaj resnična, ako armada v istini vzgaja vojake v domoljubnem in verskem duhu ali da vsaj ne žali teh čustev. Žal, da ni povsod tako.

Armada ima dolžnost, pa tudi priliko, da vzgaja vojake v verskem in domoljubnem smislu, da goji ljubezen do države, vladarja in naroda.

Moč in uspeh armade nista toliko odvisna od števila vojakov in topov, kakor od duha, ki prošinja armado, od čustva, ki navdušuje in jači vojaka. Lepo, človeško postopanje z vojaki in lepi vzgledi poživiljajo požrtvovalnost, navdušenje in zvestobo vojakov. Vežbanje vojakov brez duha in brez plemenitih čustev, ustvarja pač vojake, ki slepo gredo tudi za »kopniškim stotnikom«, ne pa mož, ki si štejejo v čast, da služijo domovini in narodu.

Končam z besedami: Dajte cesarju, kar je cesarjevega! Tem lepim besedam pa takoj dostavim: Dajte pa tudi ljudstvu, kar je ljudskega! Mi poslanci pa imamo dolžnost, da zahtevamo od vlade, naj upošteva pravilne želje ljudstva ter tudi enkrat izpolni svoje stare obljube. Ne bajoneti, ne topovi, ampak zadovoljni in zvesti narodi so najboljša opora prestolu in najmočnejša obramba države. (Živahna pohvala.)

Političen pregled.

ZADNJI DNEVI DRŽAVNEGA ZBORA.

28. januarja je bila zadnja seja državnega zbora, 6 let so ti poslanci hodili na Dunaj. Marsikaj dobrega so naredili, posebno zadnji čas. Glavno pa, kar so dovršili je pa splošna in enaka volivna pravica. Nobeden ni mislil, da bo ta državni zbor zmožen izvršiti kaj takega, posebno ker se je od začetka kazalo, da bodo med poslanci vedni prepiri. Ko se je pred 6. leti prvič zbral državni zbor, tedaj je bila takoj prva seja jako burna. Bila je takrat ravno burska vojska, ki smo jo sedaj že skoro pozabili in poslanci so že pri pozdravu klicali: »Živijo Buri«. Štiri ministrstva so vladala v teh šestih letih in sicer so bili ministrski predsedniki: Körber, ki je bil najbolj zvit in je hotel kar brez poslancev vladati in zato je padel. Drugi je bil Gavč, pa tudi ta je moral iti. Tretji Hoenloe, ki ni bil dovolj spret in ni znal krotiti Ogrrov. Sedaj je pa Bek in ta je videti dober mož, ki je znal v veljavo spraviti novo volivno pravico.

V zadnji seji se je govorilo o malih železnicah. Zadnjič je bil že v »Domoljubu« govor poslanca Žitnika o vipavski železnici. Žitnik in Korošec sta govorila tudi za železniško zvezo med Kranjkom na Kranjskem in Velenjem na Štajerskem. Te proge bo treba podaljšati oziroma kamniško potegniti do Kranja, potem bodo ljudje lahko spravili svoje pridejke v denar.

Poslanci so se zadnji dan poslavljali med seboj, ker jih je mnogo, ki ne bodo več prišli v novoizvoljeni državni zbor. Posebno so to veleposestniki in pa liberalci, ki so jih dosedaj volili največ uradniki po mestih, sedaj pa, ko bo vsak mož imel en glas, kakor drugi, jim bo pa slaba predla. Mi jim privoščimo, zakaj pa niso nič delali.

NOVE VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR.

Ministrski predsednik Bek je izjavil, da bodo nove volitve v državni zbor od 7. do 9. maja. Samo 3 mesece imamo torej časa pripravljati se na volitve. Povsod bo treba krepko agitirati, da se jih udeleži kolikor mogoče veliko število. V prihodnji državni zbor bo voljenih iz Kranjske 12 poslancev. Izmed teh imajo enega Kočevarji. 10 poslancev dobe kmetje in enega mesto Ljubljana. Naše geslo za prihodnje volitve mora biti: Vsi morajo biti poštteni možje, ki bodo delali res za blagor ljudstva.

CESAR POTRDI NOVO VOLIVNO PRAVICO.

Pretečen teden je prinesel uradni časopis »Dunajski list« cesarjevo potrdilo nove volivne pravice. V nekaterih krajih so žgali kresove v čast splošni in enaki volivni pravici. Iz Mirna na Goriškem se poroča, da je bil ves kraj okrašen z zastavami. Vesele se sedaj le stanovi, ki so prišli do veljave in sicer kmetje, obrtniki in delavci. Veleposestniki, grofje in baroni in — liberalci pa točijo grenke solze, ker jim je odzvonilo.

HRVAŠKO.

Na Hrvaškem imajo v deželnem zboru obstrukcijo. Vsaka seja traja do treh ponoči samo zato, da bi se oni govorniki, ki govore nasproti, utrudili. Pa le ne odnehaajo. Vlado in večino imajo namreč v rokah taki Hrvatje, ki se precej priazno gledajo z Mažari. Mažari so pa največji sovražniki Hrvatov. Podobno je torej, kakor je bilo na Kranjskem, kjer so bili liberalni Slovenci zvezani z Nemci. — Zadnjič je govoril poslanec Frank 12 ur. To je že nekaj in mislimo, da ga še ni nobeden prekosl.

Priprave za nove volitve.

Po vseh deželah se že pripravljajo za nove volitve. Povsod se snujejo volivni odbori, ki bodo vodili agitacijo, sklicujejo se zaupni shodi in sestanki, kjer se postavljajo novi kandidati za poslance. Na Kranjskem gruntajo liberalci že tedne in tedne v Ljubljani, kdo izmed liberalcev bo kandidiral v Ljubljani. Sedaj se govori, da bo župan Hribar. Prejšnjim poslancem Tavčarju, Plantanu in Ferjančiču liberalci že samu ne zaupaajo.

Nemški list na Dunaju »Neue Freie Presse«, ki ga izdajajo judje pa poskuša spraviti skupaj vse nemške veri nasprotne stranke, ki bi potem v prihodnjem državnem zboru poskušale delati take postavbe, kakor jih delajo poslanci na Francoskem. Seveda upajo, da bi jim pri tem pomagali liberalni Čehi in Slovenci, če jih bo kaj. Krščanski Nemci bodo pa tudi po celi Avstriji poskusili srečo. Sedaj jih je le kakih 20 v državnem zboru, a upajo, da jih bo potem vsaj trikrat toliko.

Na Češkem so nekateri hoteli, da bi se vse stranke sporazumele in skupno nastavile poslance, na ta način, da bi vsaka stranka dobila po razmerju pristašev tudi toliko poslancev. Pa zopet niso nekatere stranke pri volji. Spoznalo se namreč nastavljen past. Stari liberalci bi radi brez boja dobili kolikor mogoče veliko poslancev in so zato to predlagali. Pa mladi niso hoteli sprejeti. In zato bo hud volivni boj.

Socialni demokratje upajo dobiti precej poslancev posebno v mestih in v krajih, kjer so fabrike. Pri nas bodo gotovo postavili v Ljubljani svojega kandidata, bolj gotovo tudi v Idriji in morebiti še kje drugod. V Trstu bodo pa skoro gotovo dobili kakega poslanca.

SPOR MED AMERIKO IN JAPONSKO.

Peterburški diplomati smatralo japonsko ameriške spore za resne. Japonska se oborožuje že mesece glede na te spore. Razprava Japonske z Rusijo glede ribiških predprav ni bila drugega, kakor manever, da se odvrne pozornost japonskih vojnih priprav nasproti Ameriki. Newyorški listi pišejo, da se morajo takoj podeliti japonskim šolskim otrokom v San Francisku iste pravice v šoli kot ameriškim, drugače izbruhne vojna. — Uradniki državn. departementa v Washingtonu pa od-

ločno dementirajo vest o kakem sporu. — »Daily News« pišejo, da je zadnja nota japonskega poslanika bila pravi ultimatum.

NEMŠKO.

Nemški ministrski predsednik je precej obupan, ker so katoličani tako zmagali pri volitvah. Prej so imeli 99 poslancev, sedaj jih je pa že izvoljenih 92 in pri ožjih volitvah jih bo gotovo izvoljenih še kakih 10, tako da jih bo sedaj gotovo čez 100. To so posledice treznega dela. Kaj so naredili katoliški poslanci v dveh desetletjih. Vpeljali so zavarovanje za bolezen in starost in za nezgode. Dosedaj se je izplačalo delavcem in sploh ubožnejšim ljudem že 5 tisoč milijonov mark (marka = 1 krona 20 vin.) Vpeljali so nedeljski počitek po vseh tovarnah. Delavke ne smejo delati ponoči. Prej se je delalo v fabrikah po 14 ur, sedaj pa po 10 ur. In še druge stvari. Za kmete so storili veliko, ker ne puste, da bi se nvažala tuja živina na Nemško, da je domača dražja. Take poslance seveda potem ljudje radi volijo.

IZ FRANCOSKEGA VERSKEGA BOJA.

Preganjanje cerkve na Francoskem bo zadobilo, kakor kaže sedanjí položaj, milejše lice. Framasonska vlada je prišla v dosedanjem verskem boju do zaključka, da je katoliška cerkev nemremagljiva trdnjava, katera se ne more premagati niti z nasilnimi sredstvi, niti z hinavščino in z obrekovanjem. Orožje, s katerim je začela verski boj se je skrhalo ob skali, na katero je postavil Kristus svojo cerkev. Toda vkljub temu, da je cerkev vedela, da bo zmagonosna šla iz tega verskega boja, si ona nikdar ni želela preganjanja. Ona pozna dobro preganjanje, ker ga je trpela v vseh časih v vseh delih sveta in ga je znala tudi pretrpeti. Zato se ni ustrašila tudi preganjanja od strani svobodomiselnih francoskih brezvercev, ampak je s sveto samozvesto zrla v bodočo zmago. Ker je pa vsako preganjanje krivično, ker brani človeku svobodno Bogu služiti in ker je tudi vsako preganjanje trpljenje, vsled tega si Cerkev kot najboljša mati svojih otrok nikdar ne bo želela preganjanja. To je na treha povdariati vsled tega, ker je francoska vlada podtikala cerkvi, da je samo ona kriva verskega boja na Francoskem, in ker se čujejo podobni glasovi tudi od naših slovenskih svobodomiselnih, ki bi tudi najrajši spravili iz sveta vse kar je verskega in božjega. Okrožnica Pia X. francoskim katoličanom je odkrila te spletke francoske vlade vesolinemu svetu.

REŠITEV VERSKEGA BOJA NA FRANCOSKEM?

Na težje stališče v francoskem boju zavzemale francoski škofje. S žalostjo opazujejo preganjanje od strani vlade, in sami v najhujši stiski, navdušeni in pomagajo svojim duhovnikom in vernikom. Pred kratkim so se zbrali škofje iz cele Francoske, da se posvetujejo o nadaljnjem delovanju, o izvrševanju bogočastja in o drugih važnih cerkvenih stvareh. Kakor kažejo sedanje razmere, ne bo ta sestanek škofov brez posledic, ampak bo mogoče precej izpremenil sedanjí položaj. Francoski škofje so namreč sklenili zagotoviti nemoteno izvrševanje bogoslužnih opravil s pomočjo posebnih pogodb z občinami in državnimi oblastmi. V Rimu so ta načrt francoskih škofov odobrili in so s tem pokazali, da cerkev noče verskega boja, kakor ga ji je podtikala vlada. — Tako pogodba ima pravico sklenati z občino vsak župnik z dovoljenjem svojega škofa. Pogodba mora odobriti škof in mora dovoljevati župniku neomejeno upravno moč v njegovi cerkvi, nadalje mora pogodba določati župniku, da skrbi tudi

za red v cerkvi, za katerega je odgovoren. Župan se mora obvezati, da se ne bo vtičal v upravo cerkve. Ker se je pa bati, da bi uradniki prekršili pogodbo, ako bi veljala le za en posamezen kraj, zato se je določilo, da naj bodo te pogodbe veljavne le tedaj, ako jih sprejmejo po celi Franciji in povsod enake. — Cerkev povdarja pri teh pogodbah, da se ne odreče nobeni svojih pravic in tudi ne priznava postav, kakoršne so sedaj. Zato se mora v vsaki pogodbi sprejeti določba, ki zagotavlja svobodo bogočastja, vseh verskih vaj in upravno neodvisnost župnikov.

FRANCOSKA ZBORNICA IN NAČRT ŠKOFOV.

Zanimivo je, kako je obravnavala francoska zbornica o nameri škofov, urediti bogoslužje s pogodbami. Poslanec Alard je ugovarjal temu, češ, ta načrt zahteva, naj se pripozna rimska vlada nad francosko cerkvi. Odgovarjal je temu poslancu naučni minister Briand, od katerega se je še pred nedavnim časom pričakovalo, da bo strl moč cerkve. Sedaj je videti zelo omehčan in velikodušen. Med drugim je rekel tudi v svojem odgovoru, da za vlado nikakor ni poniževalno, če zagotovi cerkvi popolno svobodo bogočastja, ampak to je čast za francosko vlado. Tudi želi vlada spraviti in mir in to je prvi korak do sprave. Župani lahko sklepajo glede cerkva pogodb z župniki. — Iz tega se jasno vidi, da se je v kaj kratkem času francoski minister za uk in bogočastje lako izpremenil. Še nam je dobro v spominu, ko je hotel isti naučni minister s silo in z nasilnimi sredstvi ukloniti cerkev in niene služabnike in sedaj je pa že pripravljen pogajati se. Kaj bo naredila zbornica s tem načrtom francoskih škofov, še ne vemo. Le to vemo, da Briand ni nihče ugovarjal v zbornici. — Tak je sedanjí položaj na Francoskem.

Listek.

Prstan in nesreča.

(Tirolska povest. — Po Seb. Riegerju priredil Marjan.)

VI.

Pet let je minilo, odkar so Poljanci žalovali za mlado Jelarico. Petkrat je že od takrat otalaj topli jug v dolinici zmrzlo ledeno skorjo in prav tolikokrat so se prožili velikanski plazovi z visokih sten nad vasio. Že petič so se oblačili travniki v nov, zelen žamet, potresen z belimi lisami — cvetjem. Novosti, ki jih je seboj prinašal čas, so polagoma zbrisale spomin na Jelarjevo Jerico. Na dogodku na je ležala še vedno neraziašniena tema. Kljub vsemu prizadevanju še ni bil noben žarek posijal vanjo. Malokdo je še govoril o izgubljeni gospodinji.

V enem srcu pa je še vedno živel spomin svež in neizpremenjen: v srcu Bernardovem. Srčne boli prvih mesecev so se sčasoma nekoliko olajšale in se umaknile tihemu gorju, ki je žgalo zdaj bolj, zdaj manj v njegovih prsih. Od začetka je očital svoji ženi, da ga je kar tako, meni nič, tebi nič, zapustila iz bogve kakšnega vzroka, sčasoma pa so izginila ta očitanja. Pred njegovimi očmi je vstajala od dne do dne lepša podoba nesrečne Jerice. Tuintam se je dobil kdo, ki mu je nasvetoval, naj se oženi drugič, a vselej je Bernard odločno zavrnil tak nasvet. Tudi če je umrla, je hotel biti zvest Jerici do smrti.

Na mestu, kjer je stala poprej stara, na polrazpadla kapelica Matere božje, ji je postavil v spomin lepšo in večjo. Tam se je bil zadnjikrat poslovil od nje, in kadar je šel mimo, se je vselej spomnil onega neveselega trenutka.

Bilo je prve dni junija zvečer. Jelar je bil sam doma. V sobo je stopil Jaka, veliki hlapec. »He, he! Vedno je tako: Kadar »divji volar« vrh grebena glasno tuli, se zgodi kaj posebnega, nenavadnega... Takrat, ko je izginila Jerica, je več noči zaporedoma grozno tulil.«

»Divji volar,« je bila visoka, navpik štrleča skala, stoleča vrh gorskega grebena, podobna okamenelomu možu. Ljudje so pripovedovali, da je živel pred davnim časom na planini volar, ki je storil mnogo velikih grehov. Kaznovala ga je božja pravičnost, in je okamenel. Tako bo trpel na gorskem robu do sodnega dne. Mnogokrat se je slišalo ob viharjih večerih v vas zdaj žvižganje, zdaj zdihovanje, zdaj zopet votlo, obupno tuljenje. »Divji volar besni,« so govorili ljudje. »Rad bi se rešil trpljenja, pa se ne more... Zonet bo nekaj... Bog znaj, koga bo zadelo!« Vselej je nomenjalo veliko nesrečo, kadar se je oglašal okameneli volar. — Pravzaprav na ni tulil volar; stvar je bila čisto navadna. V pečinah je bila namreč velika luknja, v katero se je zaganjal veter in povzročal razne glasove: zdaj je žvižgal, zdaj zdihoval, zdaj tulil — kakoršna je bila ravno vetrova moč.

Jaka je zopet prišel:

»Sinoči je »volar« ronotal, kakor že dolgo ni. To ne pomenja nič dobrega. Stavim, kolikor hočeš, da je »volar« pel mrtvaško pesem — stari Piskovski.«

»Je-li res tako slaba, kakor pravijo,« je prašal gospodar.

»Zelo slaba; mrzlca jo muči in trga jo po vsem životu, da jo hoče zlomiti. Večkrat se ji blede. Grozno bi bilo, če bi starka takoj umrla in kar tako...«

»Zakaj?«

»Ha, glej ga! Manika nečesa Piskovski, zelo manika... Pomisli, že pet let ni bila pri spovedi — tudi o Veliki noči ne! Vse prošnje, vsi opomini župnikovi nič ne pomagajo. Danes so se mudili gospod nad dve uri pri njej, noče na o spovedi ničesar slišati... Niti pogledala ni gospoda. V zid se je obrnila in klela, saj veš, kako zna... Vstrenetali so gospod župnik in odšli. Boš videl, da bo umrla brez sv. zakramentov in šla gorka doli, da jo bodo pekli... Bog nas varuj!«

»Jaka, moliti moramo, da ji bo dal Gospod milosti.«

Zunaj so se nenadoma začeli glasovi. Eno izmed Piskovih deklet je planilo skozi vrata in vpilo:

»Bernard, bodi tako dober in stopi malo k naši materi... Silno trpi in venomer kliče tvoje ime... Poidi, morda se imata kaj pobotati!«

Jelar je vrzel suknič čez rame in odšel. Ko je stonil pri Piskovih v bolniško sobo, je prestrašen hipoma obstal. — Starka je tičala vsa sključena v blazinah. Na obrazu ji je ležal strašen, nprav zlodejski izraz. Vilo jo je po vsem životu. Zdinazdal je planila pokoncu, stisnila nest, zaklela in zanihala kakor razdražena mačka. Iz ust so ji tiščale mene. Domači so stali okrog postelje, trenetali in šenetai molitve... Gospod župnik je bil zopet prišel, a prigovarjanje je bilo zastoni...

Bernard je stopil k postelji in rekel polslišno:

»Soseda, če vam bi mogel storiti kaj dobrega, bi me zelo veselilo...«

Starka ga je pogledala s strupenim, škodoželjnim pogledom. Potem se je odurno zasmejala in siknila: »A, ti si prišel? Da bi me

videl, ko bom odhajala, in se mi smejal? . . . O, nismo še tako daleč . . . Še moram živeti in gledati, kako h . . . Č boža tiste, ki me tako pristržno ljubijo . . . Tako dobro dé, ko gledam . . . Ne bom še umrla, ne. Nisem še sita tega gledanja . . . Igra se je zelo lepo pričela, lepo se tudi vršila, pa še ni končana . . . Zato moram še počakati . . . ha ha!

Gospod župnik se je sklonil nad bolnico, jo prosil in rotil, naj vendar misli na svojo dušo, ker je že skrajni čas. Smrt bo prišla še danes. — Piskovka ga je divje pogledala, potem pa zavpila:

»Ne umriem še . . . nočem še! . . . Puštite me pri miru! . . . Nebesa niso zame. Tam se ne bi mogla smejati, da je Jerica . . .«

Ni mogla izpregovoriti stavka do konca. Nenadoma jo je stresla mrzlica z vso silo. Vrglo jo je v postelji kakor žogo. Jezila se je in vpila, da so se okrog stoječi spogledovali od strahu.

»Kaj je to? . . . Črno postaja pred menoj . . . ne še . . . nočem še . . . Jelar mi ne bi odpustil, tudi nočem, da bi mi! . . . Veseli me, kar sem storila . . . Hahaha! Jerico sem dobro spravila . . . Osolila sem ji juho in zdaj se ji zdi preslana, hahaha! . . . Preslana haha! . . . Vrgla sem poleno, da sta imela oba dovolj! . . .«

Z osteklenelimi očmi se je starka zagledala v nasprotni kot sobe in sikala:

»O ti si, Jerica? . . . Hu, bela kakor sneg? . . . Stran! . . . Stran! Ničesar ti nisem storila . . . Kaj hočeš? Vse je res, do pičice res! . . . Pomagajte! pomagajte! . . . Zadavila, umorila me bo, grdoba . . . Čakaj, le daj me! . . . Obe bova šli potem doli k vragu . . . haaa!« . . .

Besna starka se je stegnila, da je zaškripala postelja . . . Še malo globokega, votlega hropenja, še en divji krik — Piskovke ni bilo več . . . Njena duša je stopila pred večnega Sodnika . . .

S strahom in gnjevom pa s krvavečim srcem se je vrnil Bernard tisti večer domov. Jasno mu je bilo sedaj, da je v Jeričini zgodbi imela tudi Piskovka svojo vlogo. Toda kaj se je zgodilo z Jerico? . . . Ali je bila umorjena? — Ni mogoče, ker so jo videli na ledniški planini. — Kaj ji je sicer naredila Piskovka? — Kaj? — Bernard si ni mogel odgovoriti na to vprašanje. Čimbolj je premišljal, tembolj se mu je zdelo zapleteno. Spomini na nesrečno ženo so zopet oživel in mu z novo, pomlaeno močjo začeli razjedati srce.

Žalosten je bil pogreb stare Piskovke. Ni stopal duhovnik pred rakvijo in tudi zvonovi se niso oglasili. Pokopali so jo »v mrzlem kotu«, na neposvečeni zemlji. S strahom so gledali ljudje ta pogreb in bali so se, da se ne bi povračal duh starke, ki je umrla zakrknjena, nespokorjena . . .

O Jelarjevi Jerici so zopet vstale govore. Obče mnenje je bilo, da jo je bila Piskovka zvalila na kak samotni kraj in jo s pomočjo kakega lopova umorila . . . Tisti lopov je pisal pozneje Jelarju najbrž tudi pismo. Le tega si niso mogli razložiti, kaj je iskala Jerica na ledniški planini. Saj so jo tam videli pastirji vso potro in žalostno. Ta uganka je ljudem mučila glave.

Bernard se po Piskovkini smrti nikakor ni mogel umiriti. Strašna starkina smrt in še strašnejše slike o Jeričinem koncu so ga spremljale po vseh potih, koder je hodil. Večkrat je rekel Jaku, velikemu hlapcu: »Bog ve, kaj je morala ubožica vse prestati? . . . Ko bi se mi prikazala vsaj enkrat v sanjah, da bi jo prašal in bi mi povedala . . . Toda niti v sanjah se mi ne prikaže« . . .

Neko julijevo noč pa se je sanjalo Bernardu o Jerici. . . V snežnobeli obleki je prišla k njemu. Obraz ji je sijal kakor sonce in

smehljala se mu je prijazno kakor spomladni cvet. Stopila je bližje in ga pobožala. Hotel jo je prijeti za roko, pa prikazen je nenadoma izginila skozi okno . . . Zdaj je zaslišal čudovito lepo petje . . . Čul je melodijo, ni pa razumel besedij . . . Vzbudil se je . . . V sobi je bila tema. Ničesar ni videl, a petje je slišal še . . . Bil je isti glas, kakor ga je slišal v sanjah — glas njegove žene . . . Vsedel se je na postelji, si pomel oči in prišel do prepričanja, da čuje . . . Ali je bil res Jeričin duh? — Zopet je čul petje . . . Zdaj je razumel tudi besede. Mehko, vabljivo so zveneli glasovi v gluho noč:

»Jaz dala sem šopek ti sladko dehteč, s srebrno bil žido povit je — ti dal si mi prstan, in v njem lesketal ognjenega kamenčka svit je.«

Boječe sva segla potem si v roke, zvestobo sva si obljubljala: da močna in trdna bo najina vez, ah, močna in trdna ko skala.

Minilo je leto . . . In smrt je prišla, potrkala smelo na vrata . . . Zvenela sem žlahtna ti rožica, v nebo je šla — dušica zlata.

V slovo pa tako naročila sem ti: »Ne jokaj preveč in ne vzdihaj! Saj kmalu združila se bodeva spet tam gori v Očetovi hiši . . .«

Ko prideš za mano, spoznala te bom po šopku — še neuvnelem — po zlatem obročku me ti boš spoznal in licu nebeskoveselem . . .

Jelar je skočil s postelje. — Hotel je poklicati duha svoje žene. Morda bi mu odgovoril? — Stopil je k oknu in ga odprl. Slišal je, kako je spodaj nekdo zašepetal:

»Tiho, tiho! . . . Okno se je odprlo . . . Pojdi!«

»Čakaj malo!«
»Brž, brž! — Koraki se čujejo.«
Dvoje temnih postav je hušnilo čez travnik. Bili sta dve popotnici — pevki . . .

Ko se je Bernard zopet vlegel, čutil je v srcu neko sladko tolažbo. Zaspal ni mogel več. Zamislil se je v sanje, ki so bile tako lepe, tako mehke . . . In pesmica se je prilegala prav njemu . . . Kakor da bi popotnici vedeli . . . Kesal se je skoro, da ni šel za njima. Morda bi bil kaj izvedel? . . .

(Dalje prihodnjič.)

Iz zvezdoslovja.

Malo zvezdoslovje. Z velikim veseljem so brali ljudje v »Domoljubu« o zvezdah in o postanku sveta. Pa malo jih je, ki bi vsaj nekaj zvezd poznali. Te tedne bodo jasne noči in se lahko naučite nekaj zvezd. Zlasti fantom ki ne morejo spat, bi ta učenost prav prišla. Sicer pa se nekatere zvezde sedaj skoraj podnevi vidijo. Zvečer ob avemariji se že vidi Jupiter, največji planet, odvaga vse druge premičnice, skupaj vzete. Jako lepo belo in močno pa mirno sveti. Sedaj hodi nekako tisto pot kot solnce poleti, pa ob šestih zvečer je že precej visoko, kakor solnce ob deveti ali deseti uri. Okoli njega se suče pet mescev; štirje se vidijo že z nenavadnim daljnogledom.

Blizu Jupitra, proti Rimu se vidi pet zvezd ki delajo križ, ki kaže proti Rimu, zato se tem zvezdam, ki pa so stalnice, pravi rimski križ ali rimščice (Plet.)

Na večerni strani tam kjer je solnce pozimi nekako ob 3. ali 4. uri, pa se vidi sedaj Saturn, tista zvezda, ki ima okoli sebe velikanški obroč ali kolač. Pa sedaj se ne vidi skozi kolač, kdor ima kak boljši daljnogled, bo opazil, da je videti kakor bi bila zvezda prebodena z velikim kolom od desne gori proti levi dobi. Drugi pa spoznate Saturna po tem, da je na tistem kraju neba najbolj svetlo, pa ne miglja, marveč mirno sveti; migljajo stalne zvezde.

Zjutraj preden solnce izide, še ob sedmih, pa se vidi tam kjer solnce vzhaja, vendar precej pred solncem, zvezda danica, ki včasih sveti zvečer kot večernica. Je sicer jako majhna zvezda v resnici, vidi se pa jako velika in bliščeča, ker je nam prav blizu.

g Kakšno bo vreme od mlaja do mlaja, se pokaže že prve dni po mlaju. Prvi in drugi dan še nič ne povesta, tretji dan nekoliko pokaže, kakor pa je četrty in peti dan po mlaju (ali sto ur po mlaju), tako bo tudi do prihodnjega mlaja. Zadnjič je bilo četrty in peti dan prav lepo, torej kaže do pustnega ponedeljka lepo, kar je velika tolažba za ženine in neveste. Seveda o polni luni ali o prvem in zadnjem kraju se zna za kak dan kaj izpremeniti, kar pa zopet pove ključ v Mohorskem koledarju. Splošno pa je vreme celi mesec tako, kakor četrty in peti dan po mlaju. To opazujem že tri leta. Naučil me je to star fajmošter, on pa je zvedel to od starih Rimljanov. Pazite, in boste videli, da je res.

Naročajte se na »Ljudsko knjižnico«, ki vam bo nudila v izobujanju zanimivega pripovednega berila. Kdor se ni naročen na sesitke, naj se obrne na »Katoliško Bukvarno« v Ljubljani, da mu dopsiše prvo vezano knjigo, ki obsega povesti: Znamenje štirih in »Darovana«. Lepo v celo platno vezana knjiga, obsegajoča nad 300 strani, velja samo 1 K 80 h; najbolje je, da vpsliše vsak denar naprej po nakaznici, ker mu bo poslala »Bukvarna« v tem slučaju knjigo poštino prosto. Na kuponu nakaznice naj zapiše vsak naročnik natančno svoje ime, kraj in pošto, ter dostavi: »Poslije naj se vezana knjiga »Ljudske knjižnice«. Kdor naroči prvo knjigo, ni obvezan naročiti tudi naslednje zvezke. Knjiga obsega dve celotni povesti ter se oddaja tudi sama zase.

Kletarski tečaj meseca februarja. Ako se zglaš zadoštno število (vsaj 15) vdeležencev, priredi podpisani od 19. do 21. t. m. še en trodnevni kletarski tečaj. Kdor se ga misli udeležiti, zglaš naj se vsaj do 10. februarja pri c. kr. vinarskem vinarskem nadzorniku B. Skalicem v Rudolfovem. Z oličnim spoštovanjem c. kr. vinarski nadzornik B. Skalic.

Nova obrtna zadruga. Dne 28. jan. vršil se je v prostorih »pri Crnem orlu« na Vrhniki ustanovni shod obrtne zadruge, oziroma občni zbor zadruge »Edinost« za sodni okraj vrhniški. Sklenilo se je: 1. Razpust zadruge »Edinost«; 2. ustanovitev nove obrtne zadruge, ki naj obsega vse rokodelske in dopuščene obrti, razun gostilničarjev in trgovcev. V to svrhu izvolil se je pripravljalni odbor 10 članov z načelnikom g. Ivan Ogrinom. Da zadruga ne prične takoj z delovanjem, je vzrok, ker v kratkem dobimo nov obrtni red. Odboru se je naročilo potem takoj sestaviti nova pravila na podlagi novega obrtnega reda. Shod je bil precej dobro obiskan ter je prišlo veliko obrtnikov tudi iz Borovnice in Horjula. Shoda se je udeležil poleg vladnega zastopnika tudi zadrugi instruktor g. dr. Blodig iz Trsta, ter je v kratkih, jedrnatih besedah očrtal pomen obrtnih zadrug. Pozdravljamo toplo to gibanje obrtnikov, ki je zlasti v naših časih tako nujno potrebno. Le v združenju je moč.

Razgled po domovini.

Ob skleni listi smo prejeli naslednjo brzojavko:

KRŠKAVAS. Odločno izražamo svoje ogorčenje nad tem, da je tudi župan Marinček v družbi z Romihom in Globočnikom podpisal vabilo na liberalni shod v Krško. Kajpak! Liberalni učitelji in grajščaki bodo nam kmetom poslanca usiljevali in za naš blagor skrbeli! Našega švigašvago župana bomo pri prihodnjih volitvah na cesto postavili; občinski svetovalci bodo pa tudi z njim obračunali.

Vollvci občine Cerklje pri Krškem.

Ljubljanski liberali iščejo že več tednov moža, da bi nastopil kot kandidat za prihodnje državnozbornske volitve v Ljubljani. Ne morejo ga najti. Prosili so Hribarja, dr. Trillerja, dr. Windšarja, a nikdo izmed teh se ne upa sprejeti kandidature, ker vedo da ne bo to pot tako gladko šlo liberalcem, kakor je šlo drugokrat. Grozde se jim zdi prekliso. Seveda ko bi bili gotovi zmagati, tedaj bi se tudi sladkobesedni Hribar in gromoviti dr. Triller ne branili prevzeti mandata, a časi so se spreminili.

Na progi Jesenice-Trbiž se opustita vlaka 1718 in 1719 do 30. aprila. Tako je odredilo ravnateljstvo državnih železnic v Trstu v sporazumu z občinskimi zastopi na Dovjem, v Kranjski gori, Ratečah in Beli peči. Vlaka bode ta torej vozila iz Ljubljane samo do Jesenic, poleti pa ostanejo zopet vsi vlaki.

V Gorici se je vršil v četrtek 31. januarja zaupni shod slovenske katoliške stranke. Na shodu je bilo navzočih nad 800 zaupnih mož. Poročali so gg. dr. Gregorčič, profesor Berbuč, Premrou in dr. Dermastia. Zaupniki so se navdušeni razšli s trdnim sklepom, da bodo pri državnozbornskih volitvah delali na to, da zmaga na vsej črti katoliški poslanci.

Prestavljeni so okrajni sodnik gospod J. Jarc iz Črnomlja v Višnjo goro, sodni adjunkt dr. Ludovik Treo iz Črnomlja v Kranj, adjunkt dr. Franc Peitler iz Kozlega v Kamnik.

Duhovniške vesti. Začasni pokoj je dovoljen čč. gg. Rudolfu Gregorič, župniku v Kolovratu in Ivanu Jegliču, kaplanu v Podbrezju. — Župni upravitelj v Kolovratu je postal gospod Adolf Knol, dosedaj župni upravitelj na sv. Planini.

Ljubljanski obrtniki so priredili privikrat v večem obsegu dobro obiskano veselico v veliki dvorani hotela »Union«. Tudi z dežele je bilo opaziti več gostov.

Z Notranjskega. Pozor, Notranjci! Okoli kmetov hodi sedaj gospod Arko iz Postojne ter želi ustanoviti stranko neodvisnih kmetov in tako postati državni poslanec. Kmetje Notranjci, zapomnite si, da je to oni gospod, ki je v deželnem zboru pri stranki, katera zabavlja čez kmeta ter ga imenuje nerazsodnega, zabitega, neolikanega, surovega itd. Gospod Arko, kajne, bližajo se volitve v državni zbor in sedaj hočete prijateljstvo pri kmetu. Če hočete sedaj biti prijatelj kmeta, bi morali to pokazati s tem, da bi v deželnem zboru izstopili iz stranke, ki zabavlja čez kmeta ter je protiljudska stranka. Notranjski kmet je veren, ki ljubi sveto cerkev in duhovnike, katerim smo ravno na Notranjskem dolžni ljubezen in hvaležnost, ker so nas rešili liberalnega oduševstva, zato tudi ne more biti notranjski kmet prijatelj onega, ki je v stranki protiverski, ko zabavlja čez cerkev in duhovnike, ki se vnema za ločitev cerkve od države, za svobodno šolo in razporoko ter hoče

pri nas vpeljati enake razmere, kakor na Francoskem. Gospod Arko, v deželnem zboru imate samo to zaslugo, da ste s kravjim zvoncec zvonili. Ko se je šlo za kmeta, niste celi čas ust v deželnem zboru odprli — kako jih bode pa v državnem zboru. Povemo vam mi »nerazsodni« notranjski kmetje, da kakor ste vi s kravjim zvoncec zvonili v deželnem zboru, ko se je šlo za pravice kmetatrpina, tako vam sedaj hočemo s kravjim zvoncec zvoniti, ko hodite okoli kmeta-trpina. Naša stranka ostane »Slovenska ljudska Stranka«. — Več nerazsodnih kmetov.

Električni tok ubil dva konja v Ljubljani. V noči od nedelje, 27. januarja, na ponedeljek, 28. januarja, se je odtrgala žica telefonskega omrežja in padla na žico električne razsvetljave, napeljene v hišo gospoda primarija dr. Schleimerja na Zaloški cesti ter dobila njen močni električni tok. Ko se pripeljal mimo ravnatelj papirnice v Vevčah, gospod Pavel Wagner, v kočiji z dvema konjema, vračajoč se iz kazine od garnizijskega večera, sta se konja zamotala v žico s tokom 300 voltov, ki ju je ubil. Konja sta bila vredna 1600 kron. Ravnatelju in kočijažu se ni zgodilo ničesar. Vsa krivda kakor tudi odgovornost zadene tu pošto upravo in nesreče se bodo ponavljale, če ne bo poskrbela za to, da se razdalja med telefonskimi drogovi zmanjša.

Uresničeno prerokovanje. Ni še dolgo, kar smo pisali v »Domoljubu«, da bodo za časa državnozbornskih volitev na raznih krajih naše dežele vstajali vsakovrstni krivi preroki in zapeljavali ljudi. To naše prerokovanje se že uresničuje. Za Gorenjsko je prišla Notranjska s svojimi neodvisnimi, a popolnoma liberalnimi kmeti, katerim načeluje postojnski Arko, ki ima vse prej nego ljubezen za kmeta, kar je javno pokazal v deželni zbornici, ko je obstruiral pravice kmečkega ljudstva s kravjim zvoncec. Prejšnji teden so se pojavili taki krivi preroki tam doli na Dolenjskem v krškem okraju. Na čelu tem je krški župan dr. Romih. Ne najdemo besedi, s katerimi bi ožigosali postopanje tega znanega liberala. Kako se drzne ta mož, ki je v odboru liberalne stranke, ki neprestano napada v svojih glasilih vero in cerkev, kmečki in delavski stan, vabiti krščanske moze, župane in svetovavce na zaupni shod. Pomilujemo že naprej tiste moze, ki se bodo vsedli na lim Romihu in kostanjeviškemu Globočniku, ker s tem bodo takorekoč odobraval vso politiko liberalne stranke, ki zagovarja ločitev cerkve od države, zahteva odstranitev verouka iz naših šol in razkristianjenje zakona. Dobro bo na vsak način imena tistih mož priobčiti v »Domoljubu«, da jih ljudstvo spozna. Kaj pa so storili liberalci že za Dolenjsko? Ničesar ne, kar se je dobrega storilo, so dosegli le naši poslanci, zato so pa tudi prepričani, da jim bo ljudstvo v ogromni večini zopet izkazalo zaupanje s tem, da jih bo volilo v državni zbor. Vsem pametnim, zavednim možem županom in svetovavcem kličemo: Ako nečete, da se tudi pri nas vneme verski boj, potem proč od liberalnih hinavcev, tem nobene vere!

+ Belokranjska železnica. 30. m. m. se je vršila seja konsorcija za belokranjsko železnico pod predsedstvom načelnika grofa Jana Harracha. Se'e so se udeležili dvorni svetnik Šuklje, dr. Alojzij Homan in ljubljanski župan Hribar. Svojo odsotnost sta opravičila dr. Šusteršič in predsednik trgovske zbornice Lenarčič; prvi je poveril izvrševanje svojih kon-

zorcijskih pravic tovarišu Šuklietu. Na dnevnem redu je bilo poročilo dvornega svetnika Šukljeta o stanju cele železniške zadeve. Detajlirano je razložil vse korake, ki jih je storil v to svrhu, da v sosednji Hrvaški vprižori akcijo v prid belokranjske železniške zveze. Na njegov predlog je sklenil konsorcij oficialno pozvati mestni zastop v Karlovcu, naj se i tam osnuje odbor, ki bi z našim konsorcijem deloval sporazumno v doseg belokranjske železnice. Iz nadaljnega poročila dvornega svetnika Šukljeta, kateremu je župan Hribar izrečno pritrjeval, je razvidno, da stvar stoji ugodno ter da se je nadejati vresničenja srčne želje naše Belokrajine.

+ Liberalna volivna past. Županom kostanjeviškega, krškega, mokronoškega in trebanjskega sodnega okraja se pošilja ta-le poziv: »Meseca januarja 1907, Častiti gospod! Ako je kedo upravičen govoriti v imenu ljudstva, si gotovo smejo to svojiti župani in občinski svetovalci. Dolžnost županov in občinskih svetovalcev je, skrbeti za to, da dobimo poslanca domačina, kateremu so naše razmere znane, kateri natanko ve, kako slabo se godi davkoplačevalcu, kateri ve, kje nas čelvelj žuli. Radi tega vas vabijo podpisani župani in občinski svetovalci, da se udeležite shoda županov in svetovalcev občin kostanjeviškega, krškega, mokronoškega in trebanjskega sodnega okraja, ki se vrši v ponedeljek, dne 11. februarja t. l., ob 10. uri dopoldne v Gregoričevi gostilni v Krškem. Dnevni red: 1. Imenovanje kandidata za državni zbor za kostanjeviški, krški, mokronoški in trebanjski sodni okraj. 2. Ustanovitev županske zveze za kostanjeviški, krški, mokronoški in trebanjski sodni okraj in volitev provizoričnega odbora.« Ta reč izvira iz Krškega. Dr. Romih v zvezi s kostanjeviškim županom, že enkrat propalim Ivanom Globočnikom, bi rad po ti poti spravil kakega liberalca na Dunaj. Naši župani in občinski svetovalci so prepametni, da bi šli na ta lim. Čujemo, da je dr. Romih že ponudil kandidaturo dr. Janku Hočevanju iz Krškega, toda ta jo je odločno odklonil. »S. L. S.« ima shod zaupnikov dne 28. t. m. in takrat se bo pokazalo, da člani izvrševalnega odbora liberalne stranke, med katerimi je tudi dr. Romih, nimajo besede pri slovenskem ljudstvu. Čelvelj ločitve cerkve od države, razporoke in svobodne šole žuli pač dr. Romiha in Globočnika, naši vrli možje pa imajo druge skrbi. Ne bo nič, g. Romih!

— Glavni nabori se letos na Kranjskem vrše po nastopnem redu: Dne 1. in 2. marca nabor na Prevojah za sodnijski okraj Brdo. — Dne 4. in 5. marca nabor v Kamniku za istoimenski sodni okraj. — Dne 7., 8. in 9. marca nabor v Litiji za istoimenski sodni okraj. — Dne 11. in 12. marca nabor v Višnji gori za istoimenski sodni okraj. — Dne 14. marca nabor v Mokronogu za istoimenski sodni okraj. — Dne 16. marca nabor v Kostanjevici za istoimenski sodni okraj. — Dne 18. in 20. marca nabor v Krškem za istoimenski sodni okraj. — Dne 21. marca nabor v Ratečah za istoimenski sodni okraj. — Dne 23. marca nabor v Trebnjem za istoimenski sodni okraj. — Dne 26. marca nabor v Žužemberku za istoimenski sodni okraj. — Dne 27. marca, 3. in 4. aprila nabor v Rudolfovem za istoimenski sodni okraj. — Dne 6. aprila nabor v Metliki za istoimenski sodni okraj. — Dne 8. aprila nabor v Črnomlju za istoimenski sodni okraj. — Dne 10. in 11. aprila nabor v Kočevju za istoimenski sodni okraj.

— Dne 13. in 15. aprila v Ribnici za istoimenski sodni okraj; dne 15. aprila tudi potovanje v Velike Lašče. — Dne 16. aprila nabor v Velikih Laščah za istoimenski sodni okraj. — Dne 18., 19. in 20. aprila nabor v Škofji Loki za istoimenski sodni okraj. — Dne 22. aprila nabor v Trzinu za istoimenski sodni okraj. — Dne 24., 25. in 26. aprila nabor v Kranju za istoimenski sodni okraj; dne 26. aprila tudi potovanje v Radovljico. — Dne 27., 29. in 30. aprila nabor v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora. — Dne 6., 8. in 9. aprila nabor v Ljubljani za mesto Ljubljana. — Dne 10., 11., 12. in 13. aprila nabor v Ljubljani za sodni okraj ljubljanska okolica. — Dne 15. in 16. aprila nabor na Vrhniki za istoimenski sodni okraj. — Dne 20. in 21. marca nabor v Vipavi za istoimenski sodni okraj. — Dne 22. in 23. marca nabor v Postojni za sodna okraja Postojna in Senožeče. — Dne 26. in 27. marca nabor v Ilirski Bistrici za istoimenski sodni okraj. — Dne 24. aprila nabor v Logatcu za istoimenski sodni okraj. — Dne 26. aprila nabor v Cerknici za istoimenski sodni okraj. — Dne 27. apr. nabor v Ložu za istoimenski sodni okraj. — Dne 29. in 30. aprila nabor v Idriji za istoimenski sodni okraj. — V Ljubljani je torej dne 6., 8. in 9. aprila, in 8. za III. razred domačih in I. razred tujih, dne 9. aprila II. in III. razred tujih nabornikov.

Predavanja v »Krščanski-socialni zvezi v Ljubljani« se vrše vsak torek ob pol osmi uri zvečer in so jako dobro obiskana. Dne 19. februarja bo predaval gospod profesor Evgen Jarc iz Kranja, v torek 26. februarja gospod stolni kanonik Janez Sušnik, 5. marca gospod profesor dr. Ivan Knific, 12. marca gospod župnik Janez Kalan. Prihajajte v obilnem številu k tem podučnim predavanjem. Na Svečnico je imela krščansko-socialna zveza občni zbor, o katerem poročamo prihodnjič natančneje.

Iz ljubljanske okolice.

Iz brezovške občine. Ne pomnim še dopisa iz naše občine. Za danes naj poročam samo to, da je tudi naša občina pomislila in naložila naklado na žganje. Nekateri šnop-sarji so bili in so še hudi radi tega. Potrebno je, da se tudi po sosednjih občinah prebudijo in naložijo take naklade.

Iz Preske. Dne 20. januarja je imelo »Delavsko društvo« svoj občni zbor. Iz poročila povzamemo, da je imelo »Delavsko društvo« osem predavanj in več veselice. Podpor je bilo danih 800 kron. Predaval je Jože Gostinčar. Hvala mu! Dne 27. januarja pa je imelo »Izobraževalno društvo« svoj občni shod. Predaval je gospod dr. Aleš Ušeničnik. Govoril je o framašonstvu. Občno pohvalo je žel na koncu. Vsi so željo izrekli, da bi gospod še večkrat nastopil. Predavanj je imelo društvo sedem in več veselice. Prihodnjo nedeljo napravi »Izobraževalno društvo« z »Delavskim društvom« predstavo: »Kmet Herod«.

Iz Nova tovarna na bencin za mizarski obrt se v kratkem prične na Taški v Lanišah pri Šmarju. Postrežba bo dobra in cenena. Mizarski mojster Žumberger.

Iz Ljubljanskega barja. Razmere na barju me silijo, da začnem pisati. Odkar se nas je nekaj vpisalo v Marijino družbo, smo takorekoč razdeljene v dve stranki. Nekatere so se nam že takrat posmehovale, a še zdaj nimamo miru pred njimi. A me se ne menimo za njih roganje, temveč smo ponosne, da se imenujemo hčere Marijine. Obžalujemo le, da so v Črnivasi nekatere tako zaslepljene, da sovražijo Marijino družbo. Opominjamo jih, naj se poboljšajo ali nas vsaj pri miru pustijo.

Za sedaj še zamolčim njih imena, ker je ravno predpust. Drugič jim bom pa prav pred nos posvetila. Torej, poboljšajte se! — Mlade barlanke.

Iz Vasi v ljubljanski okolici živi neki zelo surov človek, nad katerim se zaradi njegove silovitosti cele občine zgražajo. Navada je, da se zgradi ženinu miza in zastavi pot, nakar mora fantom dati nekaj odkupnine, ko se pripelje k poroki. Tako je tudi omenjeni šel in skakal pred svati, da poprej ne poidejo k poroki, nego da odšteje ženini 200 kron, kar pa ni bilo primerno njegovim razmeram. Potrebno bi bilo, da prepovedo oblastva to ravnanje. Kaznovan bi moral biti tisti, ki jim da, oni pa še bolje, ki to zahtevajo, ker največkrat se dogajajo uboji in poboji pri takih prilikah.

Iz Operirana kokoš. Pišejo nam iz Žlebov pri Medvodah: Pa naj reče kdo, da pri nas ne napredujemo! Doslej se je vedno pisalo o operaciji ljudi; mi smo pa začeli tudi s kokošimi in, kar je najbolj znamenito, z najboljšim uspehom in brez zdravniške pomoči. Bilo je namreč 27. januarja, ko je neka kokoš požrla zlat uhan domači hčeri. Urno so jej prerežali golšo (krofi), vzeli iz nje uhan in kožo zašili nazaj. In glejte, danes je kokoš zdrava, dekle pa ima zopet svoj uhan.

Dol pri Ljubljani. V nedeljo, 27. januarja je priredilo naše »Katoliško izobraževalno društvo« malo veselico s petjem, deklamacijo in igro. Glavna točka v programu je bila seveda igra, toplot veseloigra »Črevljari«, ki jo je znani šaljevec Iv. Štrukelj tako izbornost izpeljal, da vsakogar spravi v dobro voljo in smeh, če je le živ. — Naši fantje-igralci so pa tudi posamezne vloge mojstrsko pogodili; posebno sta se odlikovala dobrosrčni dr. Lopnik, ki ima »zavreto kri«, kar se je prav obilno pokazalo, — in pa glavni junak igre — na premoženju in umu revni Blaže. Nikomur ni bilo žal, da je žrtvoval društvu nekaj časa in droblja, saj je vžil zato dovolj poštene in cene zabave. Slišal se je po končani veselici le en glas: Kaj tacega pa še ne! Ta preklicani Blaže ta ti je tič! Tukajšnja posojilnica je že pričela s poslovanjem; ne obetamo si sicer velikega prometa in dobička, a brez nič ne bo, in ljudstvu v gotovo korist. V nedeljo 3. februarja je imelo »Kat. izobraž. društvo« svoj letni občni zbor. Društvo ima lepo število udov, pa bi bilo dobro, ko bi še novi pristopili; kolikor več nas bo, toliko bolje in lepše se bo razvijalo. Torej hajd na noge, vi zaspanci iz Beričevega in Kleč! Kedo more reči da tako društvo dandanes ni potrebno? In dobro stvar je vendar treba podpirati. — V Beričevem je huda nesreča zadela enega najuglednejših gospodarjev, A. Majdiča. Pogorelo mu je vse gospodarsko poslopje z hišo vred. Nesreča ga je toliko huje zadela, ker se je zgodila sredi zime. Pa dobri Bog bo že našel pota, da mu zopet pomaga.

Gorenjske novice.

Iz kranjskega okraja.

g Občni zbor polit. društva za kranjski okraj se vrši 18. t. m. ob 1. uri popoldne v Kranju na »Novi pošti« v dvorani društva »Kranj«. Govori dr. Krek. — Udje so vabljeni, da gotovo pridejo na zbor.

g V Šmartnem pri Kranju je imela zadnjo nedeljo ondotna hranilnica in posojilnica svoj občni zbor. Delokrog hranilnice in posojilnice se raztega na župnije: Šmartno, Mavčiče in del. Žabnica (Sp. Bitnje). Denarnega

prometa je imela v prvem upravnem letu K 297.179:18. Hranilni vlog je bilo koncem leta še K 108.358:55, danih posojil K 43.791 in naloženega denarja K 59.264:89. Čisti dobiček je znašal K 198:37. Številke govore, da je bil ta denarni zavod potreben, da si je v bližini Kranja.

g Izobraževalno društvo v Šmartnem bo imelo prihodnjo nedeljo 10. t. m. po krščanskem nauku občni zbor v stari šoli. Ob enem bo tudi predavanje.

g »Kmečka zveza« za kranjski okraj bo v kratkem imela svoj ustanovni občni zbor. Vlada je pravila že potrdila. Kdor želi pristopiti, naj pismeno naznani svoj pristop g. Alojziju Šarec, župniku v Šmartnem pri Kranju.

g Iz Sorice. Naša pošta in še marsikaj. — Zima pa zima; pa kaj bi tožili o njej, saj jo drugi zadosti opravljajo. Imamo drugih novic. Eno je ta, da se v kratkem času spremeni tukajšnja poštna nabiralnica v novi poštni urad. Več let (od leta 1892 sem) smo moledovali zanj; pa so nas odpravljali le z praznimi popirji. Zdaj pa sta vis. trgovinsko ministrstvo in slavna poštna direkcija v Trstu spreviedela, da nam pošta gre po vsi pravici, ker imamo zadosti prometa in to še celo za vožno pošto, ki je tudi dovoljena. Pomislite, v kraju imamo posojilnico, tri mlekarne in pa naši drvarji, ki gredo vsako pomlad na Koroško, v Galicijo, Bosno in celo v Rumunijo, si nabavljajo svoje potrebščine večinoma od doma. Pa smo se morali za pošto vrlo potruditi, da bo v Sorici in ne na Zalem logu, kakor so nekateri namevali. Ni nam umevno, zakaj se je c. kr. okr. glavarstvo v Kranju izjavilo kar tako za pošto na Zalem logu, ki leži na periferiji naše občine. Saj za poštni urad menda ni odločil samo županski stolec, ki je sedaj slučajno na Zalem logu. Bilo je dosti nasprotovanja in borbe; sedaj smo pa zadovoljni z uspehom. Pahalimo se posebno g. državnemu poslancu Pogačniku, ki je prošnjo za poštni urad dne 6. oktobra 1905 vložil in priporočil. Z novim poštnim uradom bo storila Sorica korak naprej. Pa še drugače bi lahko napredovali Soričani, če bi sedaj imeli ugodno zvezo z novo železnico na Podbrdo. Vsak dan slišimo vris-kati »lukamatijo« v baški dolini; in kako hrope, kadar težko pelje iz Hudajužine gori; tudi to njegovo vzdihovanje slišimo. Pa manjka nam samo kakih pet kilometrov ceste, da bi se zvezali s kolodvorom tam na »Laškem« v Podbrdu. — Za to cesto nas je navduševal zadnje poletje g. poslanec dr. Krek, ki se v poletnih počitnicah rad muči v našem lepem, planinskem kraju. In so nekateri domačini za to cesto res navdušeni; drugi pa mrzli, eni krop, drugi voda, kakor je to povsod. Ščasom pa bodo gotovo vsi spreviedeli, da je cestna zveza z novo železnico Sorici tako potrebna, kakor ribi voda. — Zato upamo, da bo tudi cesta v doglednem času gotovo »stekla«; deželni odbor je že obljubil inženirja; pa jim menda pomanjkuje tehnikov; ga še ni bilo pogledat. Pa zdravi za enkrat, drugič bomo pa katero znilo in naših planinah in živinoreji. Gotovo je na naše planine z Gorjuš gledal pesnik »fajmošter« Vodnik, ko je pel:

Kranjc, glej, tvoja zemlja je zdrava,
Za pridne nje lega najprava; . . .
Išče te sreča, um ti je dan,
našel jo boš, če nisi — zaspan!

g Iz Krži pri Trzinu se nam pše: Bliža se čas novih volitev. Liberalci ali kakor se imenujejo »naprednjaki« so že pridno na delu. Pridno hodijo po gostilnah in zasebnih hišah, to je gotovo, da ne za drugo nego radi agitacije za prihodnje volitve. Može S. L. S. pa drže roke križem, ravnotako naše »Katol. izobraževalno društvo« spi mirno spanje, saj niti občnega zbora ne skliče. Naj bi priredilo kako predavanje, ki bi bilo tako potrebno! Može

pri društvu vzbudite se, da ne bo prepozno! Ali bomo res pri nas tako hladni, da bomo prepuščali liberalcem občinski odbor, ko so se jih otresli skoro po vsem Gorenjskem. Sramotno bi bilo za našo občino, da bi v celi tržiški in kranjski sodnji edinole pri nas gospodarili liberalci. Ali niste brali o zadnjih porazih, ki so jih doživeli liberalci v Stari Loki, v Poljanah na Trati in pri nas naj bi pa prišli na krnilo? Da se to ne zgodi, zato vsi na delo o pravem času, da ne bo prepozno.

Bohinjske novice.

g Novice iz Bohinja. Na Lepenjcah je dne 26. januarja umrl Janez Mencinger, ud mladeniške Marijine družbe. Kaj boleznij je dobil že prve mesece pri vojaki. Vrnivši se domu ni bil več trdnega zdravja. Minolo leto je bil še pri orožnih vajah na Koroškem v obližu Reibeln. Odtlej je očividno hiral, dokler ga ni smrtni angel rešil trpljenja. Bil je miren in delaven mladenič. Marijina mladeniška družba zgubi z njim vzornega, neustrašenega uda. Kako, da je bil raniki priljubljen, pokazalo se je pri pogrebu: oboja dekliška in mladeniška družba ga je spremljala k večnemu počitku. Vrlji mladenič in dekleta z družbeno zastavo — prihiteli so tudi iz sosednih vasi. Naj bo dobri družini, v čigar hiši zadnja leta sem smrtna kosa tako neusmiljeno gospodarila v tolažbo, da vidimo se nad zvezdami. — 25. januarja odpeljala sta dva goriška trgovca prvi vagon živine v Trst. Radovljski živinozdravnik, ki mora pri oddaji živine napraviti certifikat, da je ista zdrava, želji Bohinjec rad vstreže in pride, če se mu pravočasno naznani proti odškodnini 7 K 80 v — na bistrski kolodvor. Velika dobrota za domačine — in kupce!

g Bistrski občinski odbor je sklenil naprositi dež. odbor in kmetijsko družbo, naj bi vse potrebno oskrbela, da bi imel okrajni živinozdravnik na Bistrici uradni dan. Živinoorejci bi imenovani dan laglje oddajali živino po železnici ter za bolno žival onadaj lahko dobili sveta in leka. Žal, do danes o rešitvi te prošnje ni ne duha ne sluha.

g Na Savici so pričeli letos že 29. januarja izdelovati sir. Vsak dan je več mleka — in sira. Prav tako! Kdor prej seje, prej žanje! Da bi naši sirarji sedaj v pozimskem času skrbeli za zadostno toploto v oni šrambi, kjer se sir godi! Čim boljša bo kvaliteta, tem večja bo cena.

g Gozdni čuvaji dobili so koncem minolega leta po posredovanju g. poslanca dr. Šustersiča — že dve leti težko pričakovano nagrado — za leto 1905. Hvaležni so mu!

g V nedeljo ob polu 4. popol. (10. t. m.) bo predpust. zabava v »Zadrugi«, ki jo priredita »moški in ženski oddelek izobraževalnega društva«. Kdor bi se enkrat rad od srca nasmejal naj pride! Vstopnina za stojišče 20 v, za sedež druge vrste 30 v, prve vrste 40 v.

g Novo zastavo si napravi društvo. Udje prispevajo po moči in dobrohotnosti. Neudje društva naj bi tudi nekoliko pomagali. Če bi neud plačal 10 kron, bi ga spremljala društvena zastava z dvema odposlancema pri pogrebu. Tudi hranilnica nekaj pripomore.

g Predavanja v društvu. Minulo leto je bilo osem predavanj te-le vsebine: 1. Čemu naj se ohrani narodna noša? 2. O zastrupljenju in hitra pomoč. 3. O zavarovalnicah. 4. O zadružništvu. 5. Kmet in narodna zavednost. 6. O razdjanju mesta Jeruzalema. 7. O registriranju mlekarn. 8. O raznih boleznih in domačih zdravilih. Prihodnjic bo predavanje: Zgodovina kmečkega stanu z ozirom na Bohinj. — Kdor bi se rad kaj naučil, naj pride.

g Mnogo vožnje z lesom je sedaj, a zaslužek je slab. Koristi nimajo domačini, ampak prekupci. Da bo vožnja boljša, naj bi se zdru-

žili kmetje, pogovorili — da samo po tej ceni in plačilu vozijo, drugače ne. Može — pogovorimo se skupno!

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Sentviška mladina. Mladiči telovadnega odseka so nam preteklo nedeljo priredili izredno lep in res zabaven večer. Na vsoporedu so imeli govor, deklamacije in igro. Vse se je izvršilo prav dobro. Govor je imel gosp. prof. dr. Aleš Ušeničnik, kar je fantom gotovo v čast. Opisal je namen, ki ga naj ima čitalnica s telovadnim odsekom: mladeničem krepiti telo, bistriti um in blažiti srce. Naš čas, ki je demokracija, mora iz ljudstva dobiti mož, ki za blagor ljudstva znajo javno nastopiti, mož, ki so pripravljeni tudi kaj žrtvovati in ne iščejo samo svoje časti in svojega žepa. Možem je treba bistrega uma, a tudi dobrega srca. Za vzgled je gospod navedel bivšega predsednika ekvadorskega, Garcia Morena. Gospodu govorniku kličemo: Bog plačaj! Za govorom so sledile deklamacije in igra »Štipko Tiček«, za nameček pa še »Kmet in fotograf«. Vse izvršno. Le nastop Tička v začetku II. dejanja nam ni ugajal, ker se je delal malo preveč vinjenega. To ne vpliva blažilno. No, pa ta »Tiček« se bo že popravil, ker je — abstinent. Nikakor tudi ne moremo prezreti nastopa mladega pevskega zbora 32 deklet Marijine družbe, ki so iz prijaznosti zapele par ljubkih pesmic. Po pravici povemo: presenetilo nas je to. V Št. Vidu je toliko govorenja o pevskih zborih, za tega pa dozdaš se vedeli nismo. Kakor vijolica v grmu, tako je bil skrit; sedaj je prvikat javno nastopil in priznati moramo, ne v svojo sramoto. Tako smo ta večer vžili vsega dovolj; lepega in podučnega, pa tudi smeja je bilo več ko dosti. Prav v srce mora vsakega dobromiselnega človeka veseliti to lepo gibanje med mladimi ljudmi. Vrlji mladenič in pridna dekleta, le tako naprej pod zastavo poštenega krščanskega življenja, tudi v zabavi in veselju brez surovosti; za smrdokavre pa, ki frfotajo okrog nas z mamljivimi besedami, se ne menite! In če vas te smrdokavre zasmehujejo in zaničujejo, to si štejte v čast in ponos! — Kam pa prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m.? V »Cebavovo dvorano« na občni zbor hranilnice in posojilnice. Slišali bomo račun za leto 1906. predaval pa bo g. dr. Krek. Prav vpljudno so povabljeni vsi, ki se zanimajo za denarni promet naše fare. Pridejo naj pa tudi oni, ki imajo kake pomisleke proti prekornosti in prepotrebni hranilnici. Te pomisleke naj možato povedo na občnem zboru, zakaj samo po skritih kotih kake liberalne gostilne kričati zoper javno ljudsko napravo, to ni za poštene može.

Iz kamniškega okraja.

g Špitalič. Dne 20. januarja je pogorel hlev gospodarja F. Podergajsa v Kraberku. Zažgal je 12-letni sinček Fr. Podergajs. Ker je imenovani fant slaboumen, se je v hlevu z žveplenkami igral, vsled tega je nastal požar. Hišo se jim je posrečilo rešiti ognja.

g Iz Ihana. Mraz je že, pa se vendar še nismo primrzili. Še čvrsto se gibljemo. Kako lepo zabavo so nam napravili naši vrlji fantje in čvrsta dekleta v nedeljo, dne 3. t. m. popoldne, ko so nam pokazale dekleta kako je »pri gospodi« tako vse natančno pa lepo, za nas pa tako veselo pa smešno tudi; mladeniči so pa nam sporočili v igri »Čevljar«, kako čudno se suče življenje človekovo na svetu, — pa dobre, poštene in pravične duše Bog le ne zapusti, če tudi ni pojedel modrosti z veliko žlico. Ne samo veselje imajo naši igralci in igralke; ampak tudi znajo nastopiti. Bra-

vo! O pa nikar ne mislite, da smo vse tako po tihem delali — o smo tudi peli, pa izvršno peli, saj prej nam vneti in večji pevovodja ne dá miru, da dobro pojemo. Čast! — Pravijo, da bo v nedeljo zopet nekaj kratkočasnega, če bo bomo pa povedali.

g Desetletnico bo obhajalo letos kat. slov. izobraževalno društvo v Mengšu. Društveni odbor je sklenil v svoji seji dne 3. februarja t. l. da se desetletnica slovesno izvrši ob otvoritvi »Društvenega doma« koncem julija ali v začetku avgusta tega leta.

g Veliko dvorano ima katol. slov. izobraževalno društvo v Mengšu na razpolago v kupljeni hiši. Dvorana je dolga 23:70 m, široka pa 7:66 m, torej ima nad 181 kvadratnih metrov prostora. Ker se bo napravil oder in ena soba, se bo dvorana zmanjšala za toliko, da bo za naše razmere ravno prav velika.

g Katol. slov. izobraževalno društvo v Mengšu vabi k veselici, ki jo priredi v nedeljo, dne 10. februarja 1907, v veliki dvorani Ladsteterjeve tovarne v Velikem Mengšu. Na vsoporedu med drugim sta tudi dve šaloigri: »Krčmar pri zvitem rogu«, in »Pri gospodi«. Začetek bo ob 3. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži I. vrste 80 h, II. vrste 50 h, stojišča 30 h. K obilni udeležbi vabi vpljudno odbor.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Novice iz Poljanske doline. Zoper občinske volitve na Trati vložili so »naprednjaki« priziv, zoper III. in II. razred. Dobro! Če bi se vršile nove volitve, pride naših volivcev na volišče v podvojenem številu. Zapomni! So si surovosti z dne 19. januarja in sliši se glas: Taki ljudje na Trati gospodarili ne bodo. — Bumf, bumf! S pestjo po svojih prsih. »Tu notri imamo zlato vero«, tako se pohvali nek »naprednjak«. Toraj napredna vera je zlata. Velik napredek —? — Pri županstvu zgubil se je morda telegram z dne 18. januarja, z besedilom: Jož. Šubic in Janez Bogataj ne smeta voliti občinskega odbora. — »Liberalci smo, brezverci pa ne.« Tako se je pohvalil tratarski nadučitelj v družbi svojih treh tovaršev. Mi pa dostavimo. Liberalizem in brezverstvo nimata široke meje. — Dobili smo novega prijaznega žandarmerijskega postajnega vodjo.

Dolenjske novice.

Iz Šmarja pod Ljubljano.

d Laž ima kratke noge. To je izkusil delavec Jožef Črček, doma iz občine Dobrnik. Hodil je namreč po Posavju in po Vižmarjih in pravil, da je župan iz Grosuplja. Bil je pod to pretvezo v mnogih hišah dobro pogoščen. Te sreče ni dolgo časa užival, ker so mu orožniki pojasnili, da se ne piše Košak, ampak Črček.

d Ošpice so se jele širiti po Škofelji in Šmarju. Pa tudi med odrasčenimi se smrt pogosteje oglašja. Zadnji čas je tudi med matere in očete posegla. Je pač res: Smrt ima koso, ne pa sekire.

d Novi učitelj na Grosupljem. Za učiteljsko službo na Grosupljem so prosili trije učitelji. Izvolje pa je bil g. Jožef Pintar, doslej učitelj v Tunjicah pri Kamniku, rojen 9. februarja 1860 v Pilštajnu na Štajerskem.

d Strupljenje vran in krokarjev. Ljubljanska lovska družba je začela zatirati vrane in krokarje na ta način, da jim je začela metati zastrupljeno volovsko kri. Precej jih je na ta način že poginilo. Dobro bi bilo, ako bi tudi drugod tej nesnagi posvetili. Kmetom bi bilo

na ta način močno ustrezno. — Žal, da je tudi nekaj psov pokusilo to prepovedano jed.

d Najstarejša cerkev v šmarnski župniji je najbrže podružnica v Laniščah. Ta cerkva leži v prijazni dolinici prav v vznožju griča, na katerem stoji grad Lesičje. Splošno se trdi, da je bila ta cerkva iz ajdovskega templja prenarejena. — Dvoje spričuje njeno visoko starost. Prvo je stara slika, katero so našli v tej cerkvi in ki je že skoro popolnoma sprnela. Nekateri sodijo, da je slika stara čez 400 let in da je bila narejena od kakega laškega slikarja. Ker je pa zid zelo vlažen, zato so jo vzeli iz cerkve in dali v popravilo akademskemu slikarju g. Petr. Žmitku, ki je preperelo sliko prepel na drugo platno in barve oživil. Slika nam kaže prizor na Kalvariji. Hrani se sedaj v župnišču. — Druga zanimivost pa je neka uganjka v zvoniku, katero so že mnogo-krat reševali, pa je doslej še niso rešili. Ta uganjka je silno star zvon, ki ima napis v starodavnih črkah, ki se ne dajo prebrati. Le ime »Marija« se lahko bere. Bil je menda vlit v Benetkah. Star pa je že toliko, da še sam ne ve, kdaj je bil rojen. Ta stari zvon ima podobno cvetličnega lonca in je obešen bolj pri kraju zvonika, uživa zasluženi pokoj in čaka, kdaj bo prišel kak starinar, da ga dobro plača in prestavi iz mrzlih lina v gorkejši prostor. Dasi ima še precej čist glas, vendar je prepuštil petje drugim trem zvonovom, ki vise poleg njega v zvoniku. — Izmed teh treh največji tudi ni več tako mlad. Star je namreč 110 let, ker je bil vlit leta 1796. Ta zvon je bil 100 let v Sostrem. Toda, ko so Sostrčani napravili nove zvonove, so tega leta 1897 prodali Laniščanom, ki ga imajo sedaj skoro že 10 let. Na njem se vidi križ in Marijino vnebovzetje. Srednji zvon je iz leta 1898, in nosi sliko Brezmadežno Spočete. Najmanjši zvon pa se je zvalil leta 1852, in je torej že Abrahama videl. Zvonik so pred kratkim za en komolec povišali. V glavnem oltarju stoji kip sv. Uršule. Za altarijem je o tem kipu napisano sledeče: »Napravil A. Košir, podobar v Ljubnem na gorenjem Kranju leta 1868«.

d Veselica pretečene nedelje je prav dobro uspela. Mladi domači umetnik Fr. Pliha je nam na gramofonu proizvajal nekaj točk, samotna nuna je lepo pogovorila kanarčka, med igro pa smo se iz srca nasmejali šalivi Micki. Posebno nas je razveselilo to, da smo med gosti videli tudi take, katerih doslej nismo videli.

d Poročil se je g. Alojzij Javornik, posestnik iz Jerove vasi, z gospodično Ivano Zupancič iz Skofelice. Iskreno častitamo!

Iz krškega okraja.

d Umrl je v Sv. Križu pri Kostanjevici zadet od srčne kapi g. Franc Kerin. Ranjki je bil veren mož, občezen vinogradnik, bivši devetletni župan in še sedaj občinski svetovalec in posojilnični odbornik. — Po kratkem bolehanju je umrl tudi Franc Hribar, posestnik, mizar in tudi vzoren kristjan. Imel je devetkrat pljučnico, katera mu pa zdaj ni pustila okrevati. Škoda mož, katera sta bila vedno zvesta pristaša za ljudske koristi vnete Slovenske Ljudske Stranke. Sveti naj jima večna luč!

d Nemščina se pri nas v Krškem nahaja prav v zadnjih »cugih«. Kdor je pred dobrimi desetimi leti prišel v naše malo zakonito posavsko mesto, ta je lahko na svoje oči gledal, kako mogočno se šopiri nemški kragulj in kako trdno stoji nemški vpliv na grudi slovenski. Izključno skoro povsodi so bili nemški napisi in blažena nemščina je imela trdne korenine. Ali stari Krčani nemškutarji polagoma izumirajo in njih potomci so začeli misliti, da

je nevhvaležno na slovenski zemlji gojiti nemškega gada, in večina se jih je prelevilo. Samo en samonemški napis še kljubuje viharju in še ta bo gotovo kmalu utonil v razburkanem slovenskem morju, zato bodo že preskrbeli g. dr. Romih, kateri se na to imenitno »zastopijo«. Čast jim v tem oziru.

d V Krškem se je jako pridno zadnja leta vgneždoval »Slovenski Narod«. Ima približno dvajset svojih »komaratorov«, meščanov, ki so naročeni nanj in med temi sledeče gostilne: Žener Gregorič, Skagnetti in Jerman. Trgovec Hentjek Stancar pa ž njim pridno baranta. Najprvo je imel tablico z napisom: Tu se prodaja »Slovenski Narod«. Pa mu že menda ni privabil dovolj ljudi v njegovo trgovino, kajti dotični napis je kmalu izginil in na dan je prišel drugi, bolj vabljivi napis, ki se glasi: »Tu se prodaja med«. Kdor zna pa zna, — »Slovenca« prihaja nekako sedem iztisov.

d Liberalen agitator. Dr. Romiha se loteva nervoznost, polšača se ga strah. Neprijetna slutnja mu sili v sivo, bridko izkušeno glavo, ker bliža se doba volitev. Strah ga je bližajočega se trenutka, ker si je svest, da se že itak crkajoči liberalizem pomakne takrat par korakov bližje krtovej deželi. Če tudi je z jedno nogo že skoro v grobu, se je vendar premladil sedaj najmanj za dvajset let in zadobil tisto moč, ki ga je spremljala na njegovih potih pred šestimi leti. A pred šestimi leti je bilo vsaj nekoliko drugače. Kmet je bil nepodučen ali vsaj deloma ne tako, kot sedaj in udal se je sladkim goljufnim besedam lažiprerokov in zraven še par kupic vina, ki so mu ga kupili, le to je bil povod njih uspehov. Ali sedaj se treznomislec kmet ne bo vsedel na njih litanice, z jedno besedo povedano, za dr. Romiha ne bo več tako uglasena pot, kakor je bila druga leta in zna se zgoditi, da jo bo moral kje popihati in se podvreči nemili usodi. Kmetje krškega okoliša ga dobro poznajo kot strastnega liberalca, saj jim je že toliko lepega povedal posebno ob času volitev o liberalcih in pridno agitiral za liberalne kandidate, da je res vreden, da dobi eno pošteno vejo lavorike. Ne vemo pa, kakaj da je dr. Romih tako goreč za ta pogubonosni, nič hasljivi liberalizem, in da zanj žrtvuje toliko nepotrebnih korakov. Ne moremo si drugače misliti, kakor da se je zaprisegel pri bradi Mohameda, da ne dá prej miru, dokler popolnoma ne uniči klerikalnega zmaja. A tega g. dr. Romih najbrže ne bodo doživeli, pač pa bodo doživeli nekaj družega, namreč grozno katastrofo, katera ima priti v kratkem nad ubogi liberalizem, za kar jim garantiram če treba 99, recite devetindevetdeset potov. — Zastonj bo vaš trud g. dr. Romih in zastonj po nepotrebnem razmetani denar, ker naš pošteni narod se ne mara družiti z ljudmi, ki so zvezani z od cerkve prokletimi framasoni. Zatorej g. dr. Romih le pamet rabite in svojo tško nalogo oddajte kakemu mlajšemu. Vam se ne poda več. In vi sami čakajte in poslušajte, kdaj bodo po sosednjih gričih grmeli topiči v znamenje da klerikalni zmaj vstaja; in tedaj, ko boste to čuli, tedaj se pa primate za ušesa. Mislite si, da ste sami sredi puste Sahare in zakličite: O Arimuza pomoooozi!!!

Posavski čuvaj.

d Izgubil se je dne 12. januarja pobožni mladenič Franc Barbič iz Banovca, svetokriške fare na Dolenjskem. Odšel je neki pektek v Zagreb z namenom, da obišče sorodnike — a od tedaj ga ni več nazaj. Mogoče, da je šel v Ameriko, ker je imel denar s seboj. Komur je kaj znano, naj sporoči Alojziju Barbiču ravnotam.

d Krški župan Tomaž Romih vabi za pustni ponedeljek v Krško župane in sveto-

vavce vseh občin krškega, kostanjeviškega, mokronoškega in trebánskega sodnega okraja na posvet glede postavljenja kandidata za državni zbor za te okraje in ustanovitev županske zveze v teh okrajih. Kak je ta Romih? Mi ga vsestransko dobro poznamo. Popolno liberalnega mišljenja je Romih, član izvrševalnega odbora liberalne stranke. Ta liberalna stranka ima v svojem programu ločitev cerkve od države, ločitev šole od cerkve, ločitev zakona. V šoli naj bi se ne učil krščanski nauk, ven iz šole mora križ. Zakon se naj loči, razporka bodi dovoljena. To zahtevajo liberalci in omenjeni odbor ima skrbeti, da se tudi izvrši. In v tem odboru je tudi župan Romih. On je tedaj za ločitev cerkve od države, za ločitev šole od cerkve, za razporko. In ta Romih vabi župane, vabi svetovavce, naj pridejo in poiščejo človeka, katerega naj bi mi volili v državni zbor, da bi tam delal za ono trojno ločitev. Noben pošteno krščansko misleč človek se ne more odzvati temu pozivu. Proč od Romiha, Romih proč od nas, proč od ljudstva! Naše ljudstvo si bo izbralo poslanca, ki bo krščanskega mišljenja, katerega bo priporočalo vodstvo slovenske ljudske stranke, ne pa liberalca, ki nam ljudstvu niti volivne reforme ne privoščil.

d Iz Studenca pri Krškem. Dne 27. prosinca obhajali smo na Studencu lepo slovesnost. Ustanovili smo namreč ta dan družbo sv. družine, v katero se je vpisalo okoli 210 družin z nad tisoč člani. Lepo slovesnost so zelo povzdignili č. g. kanonik dr. Ferd. Čekal, ki so prihiteli že v petek, dne 25. prosinca sem ter neumorno spovedovali v soboto in nedeljo ter v nedeljo imeli slovesno sveto mašo, pri kateri so se farani posvetili sv. družini. Bog jim povrni obilni trud! — Tudi na Dolenjskem imamo letos hudo zimo. Snega je dovolj že od sv. Miklavža in konec pretečenega meseca mraza od sile. Dne 22. in 23. m. smo imeli pri hudi burji po 15 stopinj R. Sedaj je sicer boljše, vendar še dovolj mrzlo. Ljudje se boje, da bo strn pognila, ker je vselej pred snegom deževalo. Bog nas tega obvaruj! — Ljudje so letos dovolj zdravi, veliko bolj, kakor lani, ko je bilo 50 mrličev. To je veliko za faro, ki šteje komaj 1.500 duš.

Iz ribniškega okraja.

d Imamo ga pa toliko, da smo kar zadovoljni ž njim, namreč s snegom. Dne 26. jan. se je peljal ribniški gospod dekan v Loški potok blagoslavljat dva stranska oltarja, pa ga je zamedlo, da ni mogel domu. Šele v ponedeljek zvečer, 28. januarja, ko so pot odkidali, se je rešil iz Sibirie.

d Ravno še o pravem času so našli moža, ki je zašel v snegu. Dne 30. januarja je šel iz Ribnice proti Zadolju neki mož iz te vasi, pa je v silnem metežu zašel in ni mogel ne nazaj ne naprej. »Farovski Matevž« ga je že ob 6. uri zvečer slišal klicati, pa ni vedel, kaj da je. Ob pol 8. uri ga je slišal zopet in šli so ga iskat. Nekoliko prej so ga slišali v vas Bukovico, odkoder je prišlo osem mož in so ga našli v snegu ležati na zobeh in vsega onemoglega. Glasu ni mogel več dati od sebe. Kmalu nato je prišla tudi karavana iz Ribnice. Še nekaj trenutkov in moža bi ne bilo več.

d Štirideseturno pobožnost bodo zopet letos obhajali v Ribnici pustne dni, t. j. od sobote opoldne do pustnega torka opoldne. Dve leti že ni bilo te lepe prireditve, opustila se je radi ribniškega in »Narodovega« zabavljanja in zaradi pustnih norčij. Letos pa je občinski odbor v Ribnici storil hvalevredni korak, da zaradi štirideseturne pobožnosti prepove vse pustne norčije za čas te pobožnosti. Tako bo imela od tega ribniška župnija

mного duševnega užitka, ribniški trg pa bo od pobožnih ljudi dobil marsikak novce.

d Občinski odbor v Ribnici je postavil poseben odsek za ustanovitev meščanske šole v Ribnici, ki naj bi se uvedla s pomočjo dežele. To je pač dobra misel in šola bi bila potrebna. Sedaj pa naj merodajni gospodje pomislijo tole: Meščanska šola pa v taki baraki, kakor se zida sedaj! Je vredno globokega premisleka! Ta nesrečna zidava bo še delala preglavice.

d Uradniške izpremembe. C. kr. okrajni komisar Ign. pl. Ruber pojde iz Kočevja na Dunaj k notranjemu ministrstvu. — Na njegovo mesto pride pa Leo Grasselli iz Postojne. — Ribniški sodniški adjunkt Ant. Mejač pojde za sodnika v Mokronog. — Mesto njegovo bomo dobili dr. J. Vuka.

d Fantje, pod mero bo treba stopiti in sicer v Ribnici dne 13. in 15. aprila. Od tód pojde pa komisija v Velike Lašče, kjer bo nabor dne 16. aprila. Kdor bi bil rad vojak, naj si postane ne jemlje preveč k srcu.

d Pristaši »mladih« in branci »Našega lista«. Kakšni tiči so pristaši naših »mladih«, pravil je neki cerkvenik takole: Bil je križev teden, ko pridejo iz sosednje župnije k spovedi. Ker je duhovnik odšel s procesijo k podružnici, prosili so kar cerkovnika, naj jim dá rdeče listke. Toda ta jim modro odgovori: Le počakajte, da pridejo gospod nazaj, vam jih bodo že premenili. — Drugič pridejo drugi. V gostilni so se pripravljali na spoved. Nekateri so bili pri spovedi, eden se je pa dalje časa pripravljaval in ni dobil več spovednika v spovednici. Zato je natanjko preiskal spovednico in našel notri spraševanje listke, ki so bili tudi rdeči. Kar pograbil je enega in hajd nazaj v gostilno k tovarišem. Tu so primerjali listke in šele spoznali, da ni ulovil pravega. — Tretjič so prišli tiči tretje vrste. Prišli so k spovedi zjutraj. Po spovedi pa so jo kar pred mašo, brez sv. obhajila udarili v gostilno. Taki so med nami pristaši Mladoslavencev. Pač »gliha vkup štrihla«

d Iz Ponikve pri Velikih Laščah se poroča: Tukaj okoli naše vasi se po njivah in travnikih in po bližnjem gozdu raztrsa strup od nekih brezvestnih lovcev brez vsega dovoljenja. To se že več let pri nas dogaja. Lansko leto je našla neka oseba v bližnjem gozdu pri Ponikvah en zavitek strupa. Izročila ga je velikolaškemu orožništvu, a vsa reč je tajna ostala. Letos, dne 24. januarja je neka oseba zopet v bližini pri Ponikvah naletela na več strupa. Lansko leto in že več let poginja mnogo živali. Dobili smo gnile lisice; psi in mačke in mnogo nam koristnih ptic poginja gotovo vsled strupa. Pričakujemo odpmoči.

d Resnica v oči kolje. Dobro jo je izkupil v neki gostilni kočevski priganjač »Klanec« iz Stražnega vrha. Neki Slovenec mu je očital, da je izdajalec naše slovenske zemlje, nakar je Kočevjarju vzkripela hudomušna kri, kateri junaški čin je dobro poplačal s preli-vanjem lastne krvi. Naj le gleda, da se mu še kaj hujšega ne pripeti. Pred letošnjimi volitvami je še veliko bolj priden, kot pred prejšnjimi. Nabral je od slovenskih ženic že veliko pooblastil. Može Slovenci, ali boste vi kaj takega trpeli? Če je takrat zapravil svinče, bode šla to pot gotovo krava iz hleva.

Najboljši evropski drsač. Pri drsanju v boju za mojsterstvo v Evropi glede na drsanje je zmagal na 500 m Ocholm iz Stockholma, ki je rabil 44¹/₂ sekunde, drugi Steen iz Kristianije je rabil 47 in tretji Schilling z Dunaja 50³/₂ sekunde. Na 5000 m je bil prvi Ocholm (9 minut 6¹/₂ sekund), drugi Steen (9 minut 8³/₂ sekund) in tretji Schilling 9 minut 18¹/₂ sekund).

Iz litijskega okraja.

d Iz občine Št. Vid-Zatčina. Posestnik in občinski odbornik Matija Lunder iz Debečega nam je poslal daljši dopis, katerega pa radi pomanjkanja prostora ne moremo vsega objaviti. Dopisnik govori o slabem stanju občinskih potočkov, katera bi se morala po naročilu županstva bolje posipati in popravljati. Županstvo bi moralo prisiliti k temu, da se olajša promet med posameznimi vasi in se tudi živina toliko ne izmuči. Prosili so občani že pred leti deželni odbor, za podporo in speljavo občinske poti iz Zatičine na Metnaj, Goričico Debeče, Javorje in pri Leskovcu na deželno cesto, to bi ne bilo stalo mnogo, a deželni odbor ima za nas davkoplačevalce gluha ušesa. Po sedanjih potih pa je naš hribski promet mrtev, leš se navadno požge v ogelje in to vozi izmučena živina v dolino. Vsled slabih potov nam ni mogoče skrbeti za boljšo živinorejo. Ni nam mogoče popraviti ne hlevov ne napraviti udobnih vodnjakov, ker ni možno dovažati opeke, ne cementa in desk z žage. Ljudstvo naše pa se kljub rodovitnosti zemlje izseljuje v Ameriko. Pričakujemo torej od merodajne strani, katera je deželni odbor, da nam pomaga.

Iz Tržišča pri Mokronogu.

d Zmrznili je v noči od 23. na 24. m. m. znani šnopsar in pohajač Janez Klančar, prejšnji dan se je napol, nekateri pravijo, da vina, drugi pa da žganja, a menda obojega skupaj; drugo jutro so ga našli zmrznjenega na travnikih pod Gabrijami. Nesrečni alkohol! Čim več se zgodi zaradi njega nesreč, tem bolj ga ljudje pijejo! Zalostno!

d C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem ni ugodilo pritožbi zoper občinske volitve ter izvolitve potrdilo. Sedaj so se pa pritožili na deželno vladu; in čuje se, če se jim tudi v Ljubljani ne bo ugodilo, bode romala pritožba celo na Dunaj k ministrstvu; vsaj tako so zagrozili neki liberalno-napredni modrijani. Pa recite, da naši naprednjaki niso »kunštni« in hudi!

d Prav niso storili naši naprednjaki, ker pošiljajo političnim oblastvom pisane ugovore in pritožbe zoper volitve. Mi bi jim svetovali tole: Vsi tisti, ki bi radi na odborniških stolčkih sedeli, naj bi se združili v deputacijo, in naša vsemogočna triperesna detelja bi bila to deputacijo poslala v Krško, potem v Ljubljano in ako bi v Ljubljani nič ne izprosili, pa na Dunaj k notranjemu ministru. Notranji minister so pa mogočen, dober in usmiljen gospod, gotovo bi napredne prosjake z razprtimi rokami in usmiljeno sprejeli, zagotovili jim odborniška mesta ter jih dali naložiti na dvokolni voz, jih voziti po celi občini, do najbolj oddaljene hribovske vasi in pred vozom klicati rekoč: Tako se časte oni liberalci naprednjaki, katere hoče notranji minister počastiti. Živeli!

d Iz Tržišča. Kmalu bo zatoniло staro tržiško županstvo v morje neskončne večnosti. Vsak pameten gospodar se bo ob sklepu leta ozrl nazaj na svoje delovanje minolega leta in tako spoznal uspehe, katere je dosegel v minulemu času! Tudi mi hočemo to storiti, ker nismo končali samo enega, ampak celih devet let slabega občinskega gospodarstva. Toda ta liberalizem še ni padeč. Se nadalje nas hočejo zalezovati in trpinčiti z raznimi bremenji. Ravno v tem oziru hočem v bodoče poučevati naše ljudstvo. Ko trka nova doba na naša vrata, je nujno potreba otrestiti se hinavskih prijateljev, ki delajo le zase in za svojo korist. Vemo sicer, da bo še mnogo taci, ki še zdaj ne bodo prišli do spoznanja in da bodo še vedno drli za svojimi izkori-

ščevalci, ne zamerimo jim tega, saj ne vedo, da tavajo še v temi. Končno pa svetujem našim okoličanom tržiške občine, naj ne spe v tem stanju, dalje naj se krepko branijo naših kmečkih tako težkih bremen. Združimo svoje moči in pričakovati smemo z vsoto gotovostjo, da nam v resnici napoči novo leto in z njim tudi novo delo, ki nam bo doneslo lepših uspehov. Torej smemo upati, da nam zopet zasije pravo pomladno sonce, v katerem bo vse jasno in tako spravi ladjo gospodarstva našega županstva v morje večnosti.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Poljan pri Starem trgu. Naznanjamo, da je zopet sneg zapadel blizu 40 cm. Druga leta smo o Svečnici že orali in trtje okopavali, a tedaj nam ne bo mogoče, dokler ne pričakamo boljšega vremena.

d V Predgradu nismo preteklo leto niti enega »Slovenca« dobivali, zdaj pa kar pet dnevnikov dobivamo in še več sobotnih. »Domoljub« pri nas dobro deluje ali še vse premalo za našo faro, ki je zelo številna po prebivalstvu. Pri nas v starološki župniji je blizu 5000 duš, čeprav vse hiti v Ameriko.

d Iz Čateja pod Zaplalom. Od nas odhajajo zadnji čas kar zapored v Ameriko za zaslužkom. Sedaj jih odide zopet pet, en mož in eno dekle. Da bi bilo tam le vse res tako, kakor pričakujejo. Bog daj, da se vsi srečno v domovino povrnejo in ne s praznim žepom.

d Iz Kolovrata smo dobili dopis, v katerem se nekateri pritožujejo nad ondotno pošto, ki se jako čudno vede proti strankam, zlasti kadar zahtevajo »Domoljuba«. Ta opomin naj zadostuje za sedaj, drugič bomo govorili razločneje.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

v V Podkrajju je bilo dne 18. januarja na solncu gorkote + 18° C, v ponedeljek 21. januarja pa že — 19° C, 22. januarja pa že — 24° C. Burja je silno pihala in metala opeko s streh. Dne 23. januarja je bil pogreb poldrugo leto starega otroka. Pogreb bi moral biti dopoldne ob 9. uri, pa je bil vsled silne burje še le ob 1. uri popoldne. Pogrebec je krsto prinesel privezano z vrvoj k sebi, ker drugače bi bila burja otroka pokopala. Vsi pogrebeci z gospodom vred so ozeblili v roke in ušesa, pa saj ni čuda, saj je bilo mraza 21 stopinj Celzija. Pa tudi po vipavski dolini je bilo mraza 12 stopinj ob burji, ki je bila ostra kot igle in mrzla kot led; takega mraza ob burji ne pomnijo niti stari ljudje.

v Zlata poroka. Dne 28. januarja sta obhajala sredi svojih otrok, vnukov in prijateljev zlato poroko Jožef Pračeh in Terezija rojena Krašna, poročena sta bila dne 28. januarja 1856 v Budanjah in bivata sedaj v Dolgi poljani št. 46, v fari budanjski. Ženin je star 73 let, pa je še tako krepak, da je mogel pred kratkim valiti dva stota težak kamen. Nevesta pa šteje 70 let. Zlata poroka bi morala biti že lansko leto, pa je nevesta prav v tem času zbolela in morala iti v bolnišnico, kjer je morala prestati hudo operacijo na glavi, zato se je pa vsa slovesnost prenesla na letos. »Nevesta« je okrajna babica, in opravlja ta posel že od 4. marca 1862. leta, torej preko 44 let. L. 1903 je prejela častno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje. Od l. 1862 do sedaj je samo v Budanjah prinesla h krstu do 4000 otrok, po drugih občinah pa do 400, tako, da lahko reče,

da je dve tretjini sedanjih prebivalcev občine Budanje ona prinesla h krstu; do 40 otrokom pa je podelila v sili sv. krst in jim tako odprla nebesa. Vsa slavnost je bila lepa in ganljiva, cerkev je bila skoraj tako polna kot ob nedeljah. »Nevesta« je prišla v cerkev odlična s častno kolajno. Marsikomu so prišle solze v oči, zlasti gospodinjam. Dal Bog slavljencema zdravja in sreče do demantne poroke in še dalje!

v Občinskih volitvah na Slapu. Dne 30. januarja so se vršile občinske volitve na Slapu. Bife so burne in živahne, da kaj takega Slap še ne pomin. Volivna komisija je bila vsa v liberalnih rokah, čeprav sta dobri dve tretjini slapenskih mož pristašev Slovenske Ljudske Stranke. Prišel je častni Slapenc Punčuh, prišli so stari Hrovatin iz Vipave, prišel Karol Majer iz Lož, torej sami liberalni levi. V tretjem razredu se je udeležilo volitve 111 oseb in zmagala je naša stranka z večino 18 glasov. V drugem razredu pa je izvoljen eden naših in pa trije liberalne stranke, pa med njimi je le eden pristen liberalce. Tako namreč je odločila liberalna volivna komisija, mi pa smo glasove boljše šteli in matematika je pokazala, da štejeta dva naša po 17 glasov, dva liberalne stranke pa po 15 glasov; tretji izmed naših pa bi moral šteti 16 glasov in jih tudi šteje po pravici, kajti tisti, ki ga je volil, se je samo zmotil v imenu in rekel Andrej mesto Leopold, pa je brž popravil, komisija pa je zapisala Andrej in čeprav je mož protestiral na glas, da morajo zapisati Leopold, tega niso hoteli storiti. Pa če tudi obvelja liberalna, bo štela naša stranka v odboru sedem mož, liberalna pa pet. Vložili smo pritožbo zoper liberalno matematiko in naša mora obveljati, ker številke prejasno govorijo. Kaj so vse počenjali liberalci, poročamo pozneje; za sedaj samo to približimo, da za nas ni veljal noben paragraf volivnega reda, župan je dejal: E kaj paragraf! Komisija odloči! — Njegove lastne besede. Zavednim volivcem pa čast, ki so prišli pometat liberalizem iz občinske hiše.

Idrijske novice.

n Na Vojskem pri Idriji niso odborniki podpisali županu občinskega računa. Čast jim! Občinske blagajne naj bodo v redu. Vrli možje so tudi zagotovili, da bodo skrbeli, da bo vse uradovanje do cela nepristransko, pravično in pošteno. To je zavedno v resnici.

n Kolavdacijska komisija glede poprave cerkve na Vojskem se je izrekla, da gre vsa čast stavbenemu odboru, ker je delo tako solidno in po ceni. Opomni se, da je delal Jožef Kacin — materijal je v večinoma preskrbel »Gospodarska zveza«.

n Nadmokrač Krstan, ki se je razvil iz največje opice, bode moderniziral tudi živalstvo. Biku je že dal rilec — kakor pred leti liberalci medvedu rogovje. Na prejšnje živalstvo in zatem bo vso naravo spremenil Tonče Kristan.

n Kakor jelen je mislil zdirljati maslar čez govce in se zato napil »Jelena« — a je obležal v snegu in če bi ga dobri ljudje ne bili rešili, bi bil — mrtev.

n Železnica je gotova stvar. Ne pride samo v Idrijo, ampak po vsej okolici. Razni Tinčeti in Tinci, ki imajo precej pod palcem, bodo začeli za železnico dajati izpod palca. So pa le še dobrotniki na svetu.

n G. Jos'p Vidmar, župnik v Žireh, je nevarno obolel. Zadel ga je kap in ga hudo potrla. K ti bolezni so pripomogle sitnosti, ki jih ima pri zidanju nove župne cerkve. O da bi se že enkrat vsi Žirovci zedinili, zaprli svoja ušesa hujškanju in pomagali g. župniku pri početju, ki bo gotovo Žirovcem v čast in korist.

n Iz Črnega vrha nad Idrijo. Zelo je razburila zadnja veselica katoliškega izobraževalnega društva naše liberalce. Jezi jih, da katoliško izobraževalno društvo tako lepo uspeva, med tem, ko je narodno izobraževalno društvo popolnoma propadlo. Ali ta jeza jim ne bo nič koristila, ker nikakor ni lepo, ako ljudje, ki se radi ponašajo s svojo inteligenco, iščejo združbe po gostilnah. Obžalujemo, da je narodno izobraževalno društvo propadlo, predno je doseglo svoj namen, namreč izobraziti črnovrške liberalce. — Veselica Marijine družbe, ki se je imela vršiti na Svečnico, se je preložila na velikonočni ponedeljek.

Od Pivke.

n V truski kuraciji je bilo v preteklem letu rojenih 20 oseb, umrlo jih je 35.

n Cerkev je dobila nove klopi, ki jih je izdelal mizar v Št. Petru Peter Berk. Delo hvali mojstra. Bodi priporočen cerkvenim uradom v enako delo.

n Za novi oltar so poslali naši Amerikanci več denarja, za kar se jim zahvaljujemo.

n V Ameriki je umrl Anton Nadoh iz Paličja v državi Kansas. Svetila mu večna luč!

n Ponesrečil se je v Paličji Janez Penko, star 18 let. Roko si je zvil, ko je padel s konja.

n Zima. Kakor drugod, je tudi pri nas zima letos huda, ljudje ne pominjajo že zdavnaj take.

n Iz Postojne. Opomin in svarilo vsem onim, ki si hočejo dobro in pošteno ime ohraniti: Predobro je znana vsem Postojncem nižje vrste ona razupita gostilna pri »Gornjem Purgarju«, v kateri se največ zabavlja čez vero in duhovnike, hujška može proti svojim ženam, norčuje iz vsega, kar je katoliškega in svetega. Zatorej svarimo pred to nevarno gostilno, kajti tu se večkrat vidi tudi »Slov. Narod«, iz katerega zajema kar s polno žlico naš g. Purgar surovosti in njegova boljša polovica omikanost in očitne laži. Še mnogo bi imeli pisati, a prihranimo za bodočnost; županstvo pa opozarjamo, naj nekoliko bolje pazi, kaj se godi v tej gostilni.

n V Št. Petru imajo sedaj ob nedeljah dve sv. maši. Gospod kurat binirajo, tako, da se ne bo mogel nihče izgovarjati, da ne more iti k sv. maši. Trije gospodje uradniki na c. kr. pošti v Št. Petru so prestavljeni.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Meniške. Dne 19. januarja je bila blagoslovljena nova šola v Begunjah. Krasna je, sam okrajni glavar logaški je izjavil, da je najlepša v njegovem okraju. Bog daj, da bi to drago poslopje veliko dobrega sadu obrodilo!

n Proti alkoholu. Tukajšnji gospod župnik je razdelil med svoje farane nekaj zvezkov protialkoholne knjižice »Sveta vojska«, zakar mu bodi srčna hvala. Upam, da bodo ljudje, ki bodo brali, prenehali s tem neumnim pijančevanjem, katero je pregloboko ukoreninjeno tudi pri nas. Bodimo trezen narod!

n V Ameriko je odšlo iz Begunj več fantov, skoro sami taki, ki bi jim ne bilo potreba hoditi. Ubogi kmet, kako boš shajal brez delavcev!

n Občinske volitve v Starem trgu pri Ložu so prinesle sijajno zmago »S. L. S.«. Zmagali so naši volilci v vseh razredih. V tretjem in drugem se liberalci niti pokazati niso upali, v prvem so se udeležili volitev, a tudi tu so naši zmagali s tremi glasovi večine. Naših odbornikov je 27, liberalci trije. Živelj zavedni volilci, ki so pokazali, da ne marajo, da bi jim gospodovali liberalci.

Štajerske novice.

§ 1. protialkoholni shod za slovenski Štajer je bil v nedeljo, 27. t. m. v »Narodnem domu« v Celju. Kljub temu, da je bilo to za nas Štajerce nekaj novega, bil je shod vendar prav dobro obiskan. K dopoldanskim predavanjem je prišlo nad sto poslušalcev, popoldan je pa bila dvorana natlačena polna in je bilo navzočih precej čez 400. Prvo predavanje dopoldan je imel dr. Krek, v katerem je nam (za nas skoro preveč učeno) natančno razkazal slabe posledice pijančevanja pri gospodarstvu. Drugi govornik Ivan Podlesnik, nam je v kratkih a dobrih besedah pokazal posledice pijančevanja v moralnem oziru. Popoldne nam je gospod dr. A. Schwab popolnoma natančno pokazal slabe posledice ne samo vnetega »šnopsarja« ali zastarelega pijančka, ampak povedal nam je tudi iz svojih dolgoletnih zdravniških izkušenj, da tudi redno pitje več ali manj škoduje. S svojim natančnim, a poljudnim predavanjem se je našemu ljudstvu gotovo zelo prikupil in upamo tudi, da bodo njegove besede prav veliko koristile vsem, katerim je njihovo telo vsaj nekoliko na skrbi. Nato nam je gospod stolni vikar Smolnikar na dolgo in natančno razložil, kaj je država dosedaj storila zoper to zlo in kaj bi še morala. — Lepa hvala izobraževalnemu društvu in gospodu vikarju Gorišku za ta dan.

§ Mladi liberalci so začeli romati sedaj predpustom po nekaterih večjih krajih in snubiti za novo liberalno protikrščansko stranko. 27. januarja so imeli shod v Sevnici. Dr. Kukec je kajpada po stari navadi udrihal po duhovnikih. Shod je bil le slabo obiskan. Čim večkrat bodo ti ljudje prihajali med nas, tem bolj jih bomo spoznali in tembolj se jih bomo znali tudi ogibati. Pri prihodnjih volitvah nobenega glasu liberalcem!

§ 25letnico zadnjega mislija obhajali bodo v Sent Vidu pri Ptujju od 16. do 24. februarja 1907. Vodili ga bodo č. oo. frančiškani: P. Avguštin, magister novic, v Brežicah: P. Kasijan, kaplan in katehet v Mariboru; P. Salvator, gvardijan na sv. Gori pri Gorici; P. Klement, pridigar in spovednik na Brezjah. Pričakuje se velika udeležba.

§ »Štajerceva« stranka je imela ustanovni shod v Ptujju. Navzočih je bilo največ strastnih Nemcev in proćodrimovcev. Kot govornik je nastopil tudi znani Linhart, katerega so celo socialni demokratje radi raznih nelepkih stvari pognali od sebe. Napadal je poslanca dr. Jurtele in Roša. Med poštenimi ljudmi ne bo ta stranka našla privržencev. Smeti jim pa radi preustiti.

§ Tele z dvema glavama. Pri Šoštanju v Prelogah je vrgla krava posestnika Lovrenca Serdonerja tele z dvema glavama.

§ Protestantovska agitacija. V mariborski občini je od začetka gibanja »Proč od Rima« do danes izstopilo do 1000 oseb iz katoliške vere. Tako vsaj pišejo nemški listi.

Primorske novice.

Javen shod pri sv. Luciji na Goriškem. V nedeljo, dne 27. januarja se je vršil pri sv. Luciji na Goriškem javen shod, ki je bil posebno od delavstva dobro obiskan. Predsednikom shoda je bil izvoljen soglasno spoštovani domači gospod župnik Habjan, govorila sta pa gospod Ivan N. Gostinčar o političnem položaju in starostnem zavarovanju delavcev in pa gospod Jakob Milavec o železničarskih težnjah. Udeležniki so bili prav zadovoljni s

shodom in se odločno izrekli proti zopetni kandidaturi Gabrščkov, ki ga nameravajo liberalci zopet kandidirati. Nasprotnikov na shodu ni bilo.

Vas pogorela. — Na pomoč bednim v hudi zimi! — Dne 23. t. m. je nastal v vasi Brestu pod goro Učko velik ogenj, ki je pokončal skoro vso vas. Štela je 45 hiš, ki so skoro vse pogorele. Vse seno in drugi živež, mnogo ovac, svinj, mežgov in krav je poginilo in zgorelo. Sreča v nesreči je bil slučaj, da se je to zgodilo podnevi, dasiravno je razsajala velika burja. Od prebivalcev je ponesrečil samo eden. Ljudje se nahajajo v največjem uboštvi in so večinoma v tem hudem mrazu brez strehe. Zavarovan ni bil v celi vasi nihče. Skodo cenijo nad 57.000 kron. — Priporočamo uboge pogorelece. Darove sprejema tudi upravništvo »Slovenca«.

Ponesrečen vlom v Trstu. Neki Ernest Kristančič je hotel v soboto zvečer vlomiti v jedilno trgovino Orzan. Skril se je zvečer na dvorišču pod voz in ponoči jel obdelavati vrata trgovine. Sum sta slišala črmar Jožef Štrukelj, ki stanuje v isti hiši (ulica Alvarez št. 2) in gospod Birska, ki sta tička, ki se je medtem zopet skril pod voz, ujela in izročila policiji.

150 orožniških mest je izpraznjenih v Trstu, Istri in na Goriškem. Kdor želi postati orožnik, naj se za pojasnila obrne na žandarmerijsko poveljstvo v Trstu.

Tovorni vlak je skočil s tira pred tednom pod mostom pri Opčinah in je več voz bilo lahko poškodovanih.

Tajinstvena smrt. Trst, 29. januarja. Hčerki trgovca Jožefa Jerška, 14letna Ester in 4letna Ermenegilda sta v nedeljo zvečer šli s služabkinjo spat v ulico delle Lodole št. 10, kjer so te tri spale vedno same. Proti jutru so stanovavci v hiši slišali otroka stokati; bližnji gasilci so odprli vrata in našli služkinjo 28letno Terezijo Mamič ter štiriletno Ermenegildo onesveščeno, prvo na postelji, drugo na tleh. Poleg okna pa je bila 14letna Ester mrtva. Vzroka smrti še sedaj niso mogli konstatirati in je treba počakati, kaj porečejo zdravniki pri sekciji. Zastrupljenje z ogljikovimi plini ali pa z razsvetljavnim plinom je izključeno; morda so preje zavžile kaj strupenega.

Koroške novice.

k Duhovniške vesti. Podeljen je slovenskemu pridigarju, katehetu in spovedniku pri uršulinkah v Celovcu, gospodu Josipu Zeichen kanonikat koleg. kapitelja Gospasveta, prefektu deškega Marijanšča, gospodu Jakobu Rozman pa tudi kanonikat koleg. kapitelja Strassburg.

k Radovednost tudi ni dobra. Neki orožnik je sledil nekega tatu. Na poti proti Starim Osojam je pa zapazil, da vranja glava moli iz snega. Orožnik hoteč vrano pobrati je bil pa naenkrat ujet za roko v skopec. S silo se je potem rešil skopca, kateri je bil nastavljen za lisice. Vsled bolečin ker so se mu skopčevi zobje zadržali v roko, se je skoraj onesvestil.

k Drsaljšče v jezerskem kanalu v Celovcu je zdaj podaljšano na Vrbsko jezero proti otoku in Porečam, ker je jezero zadnje dni zadosti zamrznilo.

k Izginil je iz Celovca magistratni oficijal Sumper. Imenovani je imel dva dni dopusta ter bi moral že pred tednom službo nastopiti. Izginil je brez sledu ter se do zdaj še nič ne ve, kaj da je temu vzrok.

k Iz Velikovca se nam piše: Kandidaturo od strani nemških nacionalcev je sprejel v našem volilnem okraju, kakor že znano, velikovski pivovarnar Nagele. Ker je tudi pri Sloven-

cih zelo priljubljen in vpliven, bo treba napeti vse moči.

k Zopet eden utonl. V nedeljo 27. januarja popoldne so zapazili ljudje v Dolah, da nekdo gre čez jezero. Kar naenkrat je pa ta potnik izginil v jezeru. Pripravili so takoj čoln, da bi ponesrečencu šli na pomoč, pa niso mogli tako hitro naprej, ker je pri kraju jezero dobro zamrznjeno. Nazadnje so ga pa vseeno našli in potegnili iz vode, seveda že mrtvega. Ponesrečen je bil neki klinčavničar iz Poreč, že prileten, ki si je gotovo hotel pot prikrajšati, ker jo je kar čez jezero mahnil. Telo so pripeljali v mrtvašnico na Otok.

Iz raznih krajev.

Strašna nesreča v rudniku. V Saarbrücknu je v jami Reden nastala velikanska nesreča. Ponoči je nastopilo vlažno vreme, ki otežuje rešitev, 28. t. m. zjutraj je šlo v ta del rudnika 600 delavcev, nakar se je dogodila strašna eksplozija. Doslej so spravili na dan 160 mrtvih, 24 težko in 56 lahko ranjenih. Pri rešilih delih se je nakrat zopet dogodila eksplozija, nakar je pričelo v rudniku goreti. 200 delavcem ki so delali, da rešijo večeraj ponesrečene tovariše, je bila zaprta pot nazaj, tako da bo število žrtev nad 300. Ogenj v rudniku preprečuje rešilna dela. Delavci, ki še niso bili tako mrtvi so bili zadržani. Nekateri so se rešili v sosedne rove in prišli na površje. Po celem okraju je strašno razburjenje, ljudje postajajo trumoma ob vhodu v jamo in pričakujejo poročil o svojcih. Silen jok se je razlegel od žena in otrok. Od vseh krajev sveta prihajajo sožaljne brzojavke na nemško vlado. Nemški cesar je poslal enega svojih princev k pogrebu nesrečnih žrtev. Nabralo se je veliko denarja za rodbine mrtvih. Dunajska mestna občina je darovala 10.000 kron. Tudi sv. oče je izrazil sožalje nemškemu cesarju.

Vesti iz Amerike. — V La (Ill.) je umrla soproga Ivana Boka. Povožil jo je vlak. Pokopnica je bila tretjič omožena. Zanimivo je, da je njenega drugega soproga povožil vlak na istem mestu kot zdaj njo. — Istotam je umrla soproga Hut Stiha, rojena Julija Okleščan. — V Chicagi so se stepli v neki gostilni Slovenci. Urednik »Proletarca«, Zavetnik, je hudo poškodovan.

Ameriško pismo. Chisholm (Minnesota), 12. jan. 1907. Dragi g. urednik! Ker berem vsakovrstne novice v nam prižbljenem »Domoljubu«, namenil sem se tudi jaz napisati par vrstic in naznaniti bralcem »Domoljubovim« nekaj novic iz lanskega leta. Z delom gre tukaj prav dobro, tako, da še vedno delavcev primanjkuje, in tudi zaslužek je dober, kdor hoče delati. Meseca maja lanskega leta so tukaj ustanovili novo faro sv. Jožefa. Dobili smo tudi duhovnika, ki je zmožen slovenskega jezika. Vsako nedeljo bere dve sv. maši, prvo ob polu devetih, drugo ob polu enajstih. Novembra meseca so začeli predelavati cerkev, katero bodo za 14 metrov podaljšali, poleg nje zidajo novo, krasno župnišče. Stroški za vse to so proračunjeni na 12.000 dolarjev, to je po naše 60.000 kron. Stavba bo krasna, tako da bodo Slovenci ponosni nani. Družinsko življenje lepo napreduje. Bilo je rojenih lansko leto 127, umrlo jih je 50, med temi se jih je devet ponesrečilo, poročenih je bilo 52 parov. Želim vam, in vsem bravcem »Domoljuba« srečno in veselo novo leto, »Domoljubu« pa obilo naročnikov in predplačnikov! Janez Špenko.

Drobtine.

Požar je uničil ponoči dne 1. t. m. arsenal za podmorske čolne v Rochefortu.

Roparji so napadli 2 ruski železniški postaji, Razdrli so aparate in oropali blagajne.

Piaz zasul 15 prebivalcev. »Allgauer Zeitung« poroča iz Oberstdorta: Včeraj opoldne sta se blizu Mittelberga v dolini Klein Wallsee udria dva plaza, ki sta zasula dve hiši s 15 prebivalci in 8 hlevi, v katerih je bilo 30 komadov živine. Doslej so izkopali šest mrličev in dve težko ranjeni osebi.

Največja tovarna lokomotiv na svetu je pogorela. Iz Filadelfije poročajo: Tovarna lokomotiv v Baldriu, ki je na svetu največja in ima zaposlenih 18.000 delavcev, je te dni pogorela. Tovarna je tvorila celo mesto. Skoda znaša 10.000.000 mark.

Poroka v Rothschildovi hiši. Ime neveste bodočega lastnika tvrčke Rothschild v Londonu je Roza pl. Wertheimstein. Njen oče ji je obljubil vsako leto 2.400.000 kron dohodkov. — Nadvojvodinja Stefaniya je dobivala kot prestolonaslednica baš deseti del tega premoženja.

Preizkusi rešilnih del po rudnikih. V laboratoriju vitkovskih premogovih rudnikov so 28. in 29. m. m. preizkušali Suessove aparate »Aerolik« glede na uporabo v tekočem zraku. Poizkusi so bili povoljni.

Stekel pes ugriznil 18 oseb. V Kunzendorfu je ugriznil stekel pes 18 oseb, med njimi 7 otrok. Stekli pes je obrizel tudi več psov.

Zaprti šofer angleškega kralja. V Parizu so zaprli šoferja angleškega kralja, ker ni imel kraljev avtomobil številke in licence. Seveda so ga takoj izpustili, ko so dognali kdo da je.

Železniška nesreča. V St. Vroubeku pri Plznu je zavozila lokomotiva v neki tovorni vlak in razbila zadnjih pet voz. Ranjen ali ubit ni bil nihče.

Ponesrečeni parnik. Dne 25. decembra m. l. se je potopil pri Providence Islamos v Indijskem oceanu parnik »Endea«. Potnike so rešili.

Potres v bližini so zaznamovali 2. t. m. seismografični aparati dopoldne. Začetek ob 10. uri 8 minut 30 sekund, konec ob 10 uri 57 minut 52 sekund.

Mraz. V Kataniji na Laškem je zelo mraz in sneži. Dve osebi sta zmrznili. Tudi v Prazi je 3. t. m. močno snežilo. S severnega in južnega Češkega poročajo, da je močno snežilo in da je oviran promet. Reka Rena goni veliko ledu, tako da so morali ustaviti letos že tretjič paroplovbo.

Samoumor vojaka radi trpinčenja. »Arbeiter Zeitung« poroča, da je bil neki Edvard Baroh, kljub temu, da nekoliko šepa, potrjen k vojakom ter lani jeseni prideljen ulancem v Stockerau. Neki korporal je tega mladeniča posebno trpinčil; vsled težke službe je začel tudi bolehati, ali zdravnik je rekel, da je on najbolj zdrav v regimentu. Dne 14. t. m. ga je korporal tepel do krvi. Baroh se je odstranil iz vojašnice jokože, in od takrat naprej ga ne najdejo nikjer. Najbrže si je poiskal smrt v Dunavu.

Narodno gospodarstvo

Kmetijsko gospodarstvo. Za kmetijske šole in praktične gospodarje spisal Viljem Rohrmann, pristav kranjske kmetijske družbe na Grmu. Druga na novo predelana izdaja. — Zlata vredna knjiga, sem dejal, prebravši jo,

samo če si bo vedel naš gospodar in kmetski mladenič, ki je na potu do samostojnega gospodarstva tudi dobil iz nje zlatih zrn, ki so skrita v njej. Kajti naša ljudskošolska izobrazba je v obče na deželi tako pomanjkljiva, da mnogokje niti vstanu ni vcepiti veselje do kratkočasnega berila, tem manj da bi vsposobila mladeniča in deklico za resnobno razmišljanje predmetov, ki so sicer sami na sebi zanimivi in za uspešno gospodarstvo neizogibno potrebni, vendar še pomenjajo marsikje pri nas španske vasi, s kojima se nekateri noče, drugi pa zaradi pomanjkljive predšole le s težavo more seznaniti. In vendar je knjiga tako podučna in v lahkem slogu pisana! Z veliko zahvalo omenjam, da je pisatelj spoznal in temu primerno tudi povdarja na mnogih mestih važnost in rešilno idejo združništva za obupano naše kmetijstvo. Združeno samopomoč nazivlje po vsej pravici bistveni del našega gospodarstva. Sploh stoji knjiga v vsakem oziru na modernem stališču in mrgoli v njej vse polno izvrstnih gospodarskih nasvetov. Že prvi del, kjer govori o ležečem premoženju in o upravnih glavnici, je nad vse zanimiv; v II. delu daje navodilo, kako imamo uravnati delo pri sedanjih neugodnih delavskih razmerah in vednem izseljevanju v Ameriko. Tretji glavni del razpravlja o uredbi gospodarstva, o kolobarienju, o razmerju rastlinstva in živinoreje itd. Kako staroveško ravna naš kmet še v tem oziru. Dostikrat niti sam ne ve, zakaj seje letos pšenico, drugi deteljo, tretji sadi krompir. Vse se godi le po stari sveti navadi, zakaj, ali ne bi bilo morda drugače boljše, o tem se mu pa ne sanja. V šoli ni ničesar slišal o teh rečeh, na kmetijsko šolo ni mogel, kmetijskih listov in knjig pa ne bere. V IV. delu je govor o kmetijskih cenitvah. Jako podučen je peti del pod naslovom »Gospodarski proračun«, kjer n. pr. izračunaš lahko po vzorcu v knjigi, koliko te stane pridelovanje 100 kg pšenice, ali reja ene krave, ali 1 liter mleka, kako ti živina plačuje krmo, itd. Koliko neumnosti bi pri nas odpadlo, ako bi hoteli in znali ljudje malo bolj računati. Potem šele bi jim bila popolnoma jasna vsa mizerija kmečkega stanu, ki jo sedaj sicer dobro čutijo, pa ne vedo odkodi je, ne kje je rešilni izhod. Proračune zamoremo prirejati pravilno le, ako imamo za podlago kolikor toliko dobro kmetijsko knjigovodstvo, o katerem govori zadnji del knjige. Knjiga zasluži vse priznanje. Svoj sad bo pa prinesla le, ako se sistematično prebira, o posameznostih razpravlja in vseskozi dobro prebavi in asimiluje, da preide v meso in kri našega kmečkega prebivalstva. Ker zamore v tem pogledu mnogo storiti učitelj, zato naj bi si nabavile knjigo vse šole po deželi in vsi učenci in učenke, ki hodi po ponavljalno šolo in knjiga naj bi se prebiral in razlagala v šoli mesto, ali vsaj poleg navadnega »Berila«. »Kmetijsko gospodarstvo« naj bi si po več izvodov nabavila vsa slovenska izobraževalna društva, kmetijska društva, kmetijske zadruge in ta knjiga bo glavni predmet za nastopajočo zimo; podaia namreč jako dosti prilike za strokovna predavanja in razprave o družstvih. Zato naj se tudi nobenemu gospodarju ne smili onih borih osem desetih, za katere se dobi knjiga v platno vezana, da si ne bo moral očitati, da je puščal bisere v blatu.

Fr. P.

Slovenska gospodinja.

Dolžnosti, pravice in obnašanje poslov.

Vsak stan ima svoje dolžnosti, katere mora vsak posameznik dobro poznati, ako jih hoče prav izpolnjevati. Gospodinja na primer

je treba skrbeti za družino in za vse gospodinjstvo; preračunavati mora, kako bo najbolje shajala z denarjem ki ga ima namenjena za oskrbovanje vse hiše. V velikih gospodinjstvih ne more opravljati gospodinja sama vseh del. Pomaga jo posli.

Kedaj bo posel najbolje in najlažje izgotovil odkazano mu delo? — Pač takrat, kadar se bo v mislih postavil na gospodarjevo stališče. Kako bi izvršil to, ko bi delal sam zase, kako bi hotel imeti narejeno, če bi bil jaz gospodar, tako se bo vprašal priden posel in delal bo, kakor bi delal za svoj dobiček.

Vsak, kdor služi, odda gospodarju svoj čas in svojo moč proti primernemu plačilu. Ako torej opravlja svoja dela površno in slabo je ravnotako nezvest svojemu gospodarju, kot oni, ki se priplazi v pozni nočni uri pod streho in pobere, kar mu pride pod roko. Len posel pa ne škoduje samo svojemu gospodarju, mnogo holi še samemu sebi. Kdor začne lenariti, se privadi temu življenju in ne dobi nobene dobre službe več, saj lenuha se povsod boje. Z vsem je nezadovoljen, kakor je nezadovoljen vsak ž njim. Marljiv hlapec, marljiva dekla si pridobita lubezen in zaupanje vseh in navadno jima ni treba v starosti stradati, ali pa hoditi od hiše do hiše.

Varčnost. Posel naj vedno pomaga gospodarju varčevati. Nikdar naj ne razsipa, češ, saj »ne gre iz molega«. Kolikokrat si gospodinja, ki mora oskrbeti toliko in toliko stvari, ne more prihraniti toliko, kakor niena dekla, kateri ni treba dan za dnevom misliti, kje in kaj bom danes jedla. Dober posel bo varčeval z gospodarjevim ravnotako, kot bi bilo njegovo.

Pri vstopu v službo se človeku mnogokrat zdi, da ne bo mogel obstati. Treba je nekaj dni potrpeti. Izprva se nam zdi vsaka, tudi malenkostna stvar težavna, ljudje odurni, in vse tako tuje. Sčasoma mine vse to. Človek se vživi v nove razmere, delo ni več tako težko, ljudje so prijaznejši in vsa okolica se nam priljubi. Kolikokrat je že popustilo dekle sicer dobro službo samo radi tega, ker je bila gospodinja zelo natančna, ker je strogo gledala na to, da je stala vsaka stvarca osnažena in čista na svojem mestu, ker ni puščala svojih poslov v slabo družbo. Četudi je treba v taki hiši mnogokrat zatajiti se in biti pod strogim nadzorstvom gospodarjevim, nič zato. Koliko koristnega in potrebnega za življenje se nauči v njej! Dober posel nikdar ne bo iskal službe tam, kjer je mnogo prostega časa in kjer se lahko dela, kar se komu zljubi. Ako zapazi posel da je njegov gospodar nezaupen, naj mu tega nikar precej ne zameri. Izkuša naj si pridobiti njegovo zaupanje. Morda so bili dosedaj v hiši nepoštenj posli, katerim gospodar ni mogel zaupati. Kakor hitro na uvidi gospodar, da dela družina za hišo, izgine tudi njegova nezaupnost. Malo čestno je, ako posel vedno in vedno menjava svoje službe.

Obratno pa naj pošten in pridni posli nikdar ne ostajajo v hiši, kjer je vedno preprič, kjer drug drugega vara in vrhuteja še zahteva naj bi posel pomagal lagati in goljufati. Kakor hitro posel uvidi, da se zahteva od njega dejanje, katerega mu vest ne dopušča storiti, naj se odpove službi. V taki hiši izgubi le svoje dobro ime.

Marljivost. Svojega dela naj posel nikdar ne opravlja površno, tudi takrat ne, če mu ni gospodar za petami. V čast mu naj bo da je vse v redu tudi takrat kadar ga nihče ne prigania. Mnogokrat pravijo posli: Meni na nobeden nič ne reče, če tudi vse tako natanko ne naredim ali pa še kaj pozabim! Ni prav če posel zlorablja gospodarjevo dobroto. Mnogokrat izkuša gospodar pridobiti s potrpežljivostjo in lubeznijo posla za službo in hišo. Nekoliko časa čaka in čaka in res molči, če

pa vidi da posel greši dalje in dalje, si poišče drugega. Saj je mnogo takih gospodarjev, katerim je zoprno vsak dan ponavljati eno in isto pesem. Enkrat povedo kaj in kako hočejo imeti izvršeno, potem pa je stvar poslova, da tako naredi ali pa da gre.

Zvestoba. Nezvest ni samo oni posel, ki jemlje gospodarju razno blago, ampak tudi tisti, ki rabi gospodarjeve stvari brez njegove vednosti. Kolikokrat se je že prigodilo, da se je dekla oblekla v obleko gospodinjino, ko je ta odšla od doma. Nepravilno ravna posel, ki pri nakupovanju kake stvari pomaga prodajalcu, odirati gospodarja, ali pa, če sam kupuje, gospodarju več računa, kot je v resnici plačal. Kdor v majhnih stvareh ni pošten, tudi v velikih ni. Tudi lagati ni pošteno. Pregovor pravi: Kdor laže, ta krade.

*Naj teče majhen, sem močje!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinjevo kavo pil.*

Pristna samo
v izvornih zavojih
z imenom
Kathrein.

**Kathreinjeva
Kneippova
sladna kava**

sama se je odnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravlje.

Otroke
bi bilo samo
še navajati
**Kathreinjevo
kavo.**

Ceno češko perje!

1 kg novega, slavega,
skubljenega gosjega
perja K 2.—, boljega
K 2.40; 1 kg belega,
jako mehkega, skub-
ljenega K 3.60, K 5.—;
1 kg prav linega,
snežno-belega, skub-
ljenega K 6.40, K 8.—.
Pri naročilu 5 kg
franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz ne-
menkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm
široka, z lepim puhašim račjim perjem K 10.—, s ti-
nim polpuhom K 12.—, K 14.—, z najfinjšim sivim
puhom K 16.—; 1 vzglavnik 80 cm dolg, 56 cm širok
K 2.80, K 4.—. Pošlji po povzetju od K 10.— dalje
franko.

Zamena dovoljena. 142 2

S. BENISCH, Dešenice 71, Češko.

Proda se volnja, 4 cente težka, domačega
plemena, ki je imela že de-
setkrat mladiče in jih bo zopet vrgla čez 10 dni in
8 letih, **jesenskih mladičev** istega plemena.
Polize se za ceno pri lastniku JANEZU KRIZMAN,
po domače „Pavru“ na Mlaki, fara Komenda pri
Kamniku. 221 1—1

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 14. februarja 1907.

LAJOTIJSKO DOKUMENTI

Dunaj,	12. januarja	19	69	33	67	31
Gradec,	12. januarja	10	48	86	44	59
Trst,	1. februarja	28	45	83	69	34
Linc,	1. februarja	32	72	84	83	61

Past za moške. Žena: »Reci kar hočeš, moj ljubi, ali tega ne moreš reči, da sem za teboj letala.« — Mož: »To je že res, predraga, ali moraš priznati, da past ne leta za mišjo in vendar jo vjame.

Za Scott-ovo emulzijo

Izdani denar je vedno dobro naložen, kajti dobro trdno zdravje je več vredno kot bogastva. Scott-ova emulzija vsebuje najboljše norveško med. ribje olje, ki je sploh mogoče dobiti, in izključno ta kakovost se porabi za napravo Scott-ove emulzije. Izredno postopanje pri izdelovanju Scottovih izdelkov je vspeh nad 30 letne izkušnje in študij. Izd. lek. ima izredno učinkujočo moč in doseže ngle vspehe, koder je treba bolezen ustaviti ali pa premagati v dčujoče posledice bolezni. Z navadnim ribjem oljem se daleko ne morejo toliki vspehi doseči in tako zanesljiv, kot s Scott-ovo emulzijo.

Ribič z velikim doršom je poročstvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znamkah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184

Fran Steinschneider, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Dva učenca

za čevljarsko obrt se takoj sprejmeta pri **Franco Vilfan-u v Vevčah**, p. Dev. Mar. v Polju. 215

Potniki v Ameriko
Materi želijo dobro, po ceni in za nesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetelca** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. Vsakevrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Cena od Ljubljane do Noy-Jorka 80 gl.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene.

2178 52 19

Semenska trgovina

odlikovana in edina na Kranjskem strokovno urejena, ki ima nad 460 vrst najboljnih poljskih **zelenjadnih in cvetličnih semen**, za katerih kakovost se jamči.

Ravno tu se izdelujejo sveži ter suhi **veneci** in **šopki** s trakovi in napisi, in se dobe mnogovrstne **cvetlice v loncih**, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah.

Cenik za leto 1907 se dobi brezplačno. Za obilna naročila se priporoča veseloštopovanjem 2920 10 6

Alojzij Korsika, Ljubljana.

A. Šarabon v Ljubljani

tik svetega Petra cerkve.

T. ovina s špecerijskim blagom, moko, žganjem in d-željnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekuho. Ob času setve najboljše, zjamčeno zanesljivo kaljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobije se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštena in točna postrežba.

479 26—25

MASTIN

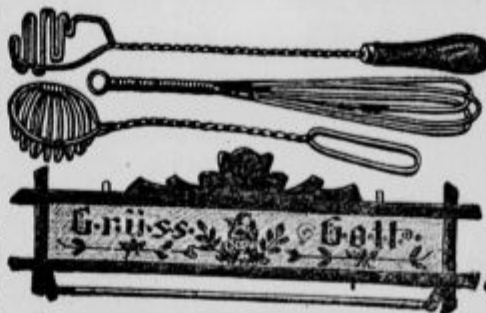
doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26 1

Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy**, Ljubljana.

Stepalnik, žličar za omoke, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenih rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr.; vsakomur poštino prosto, kateri

dobiva se tudi blago po višji cenil. Razpošiljam te cenike na zahtevanje postane gotovo moj odjemalec. 2236 18

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrda).

2 mizararska učenca od 14 do 15 let stara sprejme **LOVRENC ŠUSTARSIČ**, mizarški mojster, Vižmarje 51 pri St. Vidu nad Ljubljano. 227 1 1

Skozi 14 let preizkušeno

klajno vapno

dobite najceneje pri

Mihael Barthel & Co. Dunaj X/3. Siccardsburg. 44. — Opis in cenik zastoni 218 6 1

Izjava.

Jaz podpisana Keber Frančiška p d „Kebrova“, delavka v Stežci pri Medvodah, obžalujem vse, kar sem grdega govorila o svoji tovarišici Kalan Marii in Bitenc Jožetu, strojevodju v Medvodah. Izjavljam, da je vse neresnično, kar sem o njih govorila. 223 1 1

V Ljubljani, 5. svečana 1907.

Keber Frančiška.

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v kali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetinjo in častno diplomu odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 40-26

Halapi-jev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bljuvanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno steklo za 3 K, ali eno veliko steklo za K 5.—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

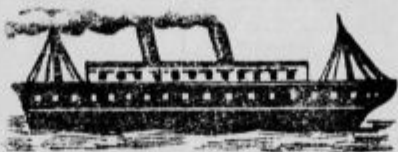
Lekar „pri apostolu“ Budimpešta Josefsring 64/46.

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

Na grajski Dol pri Ljubljani se
sprejme pošten in marljiv 143 3-3

oskrbnik,

ki naj bi bil več vrtarstvu. Plača po dogovoru.
Ponudbe s spricvali sprejema FRAN FAJDIQA v
Sodražici.

Kunard Line* Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša
in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker to ni dolgo-
trajno mučna vožnja po raznih železnica, nobenega prestopanja ne
prenočevanja in sploh nobenih posttranskih stroškov med potje. Pa-
niki so prostorni, varni, zračni in snatni; vozijo vsake 14 dni. Hrana
in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni za-
stopnik 2004 40

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Tovarna za stole
Franceta Šolgeljina
na Bregu, p. Borovnica, Kraujako
izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez
konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo
2806 26-2 zastoni in franko

Postavno zavarovano.

Vsako pomorejanje kaznivo.
Edino pristen je 85 4

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1
velika specialna steklenica s patent. zamažkom
K 5- franko.

Thierryjevo ceničfolijsko mazilo
proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ra-
nitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena:
lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali
denar naprej. — Obe domači sredstvi sta po-
vsod znani in sloviti kot najboljši. Naročila se
naslavljajo na:

Allein echter Balsam
aus der Schützengasse
A. Thierry in Pregrada
bei Schützengasse

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri
Rogaški Slatini.

Brošura s tičiči originalnih pisem gratis in
franko v zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Ceniki zastoni in franko.

Ceniki zastoni in franko.

Priznana oljnate barve
najboljše
prodaja po najnižjih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarskega kleja. 2322 21-9

V nekem ljubljanskem samostanu se išče po-
šten mladenič kot 192 1

hišni oskrbnik

Natančneje se poizve v upravnistvu „Domoljuba“.

!!Največji uspeh nove dobe!!
je sloviti

Vpisana varstvena znamka.

Daje snežno belo in popolno brez duha
perilo in izredno varuje platenino. Brez mila
sode ali drugih pridatkov se rabi prav po navodilu.
Pristen samo v izvornih zavojih z goreno var-
stveno znamko. 2197 16-8

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 " " " 30 "

1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorene varstvene znamke
ni moj izdelek in proti z njo nevarnost, da se po-
kvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijal-
nim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Miniosu na Dunaju, I.
Mölkerebastel 3.

Uspeh SIROLINA „ROCHE“

pri zdravljenju bolezni v sopilnih organih,
oslovskem kašlu itd., prav posebno pa pri
bolezni na pljučih, je povzročil številna

manjvredna ponarejanja

katera se napravljajo in prodajajo ceneje,
toda pri uporabi preti nevarnost, da se
dosežejo nezaželeni učinki. Priporoča se
torej, zahtevati prej ko slej Sirolin
„Roche“, in sicer izrecno v naših

izvirnih zavojih.

Dobiva se v vseh lekarnah po zdravniškem
priporočilu po K 4 steklenica. 199 1

F. Hoffmann La Roche & Co.
Bazel, (Švica) Grenzach (Badensko).

Izborno krmilo

Pred dvema letoma naročil sem pri Vas klajno vapno s znamko „Hospodař“, tega vapna sem pridelal po navodilu v krmu za prešiče. Uveril sem se, da Vaše vapno pospešuje živini slast do jedi prebavo ter odvajanje, kar je v dobi čiščenja velike važnosti.

Z Vašim vapnom krmiljen eno leto star prešič je tehtal 180 kg.

Poslijte mi zopet 5 kg klajnega vapna s znamko „Hospodař“, da bom tudi zase tako dobro priredil. 174 II Jan Srb, nadučitelj v Ostravici 31/8 1906.

Cene: 200 kg nefranko K 22.—, 25 kg nefranko K 6.—
50 „ 11.25, 5 „ franko „ 2.40,
naprej plačano, 5 kg na poskušnjo K 2.

Naročila naj se pošiljajo.

Velkozav. Društva Hospodař v Miloticích nad Bečvou, Morava.

Kislo zelje, 100 kg bto. K 10.—, petršilj, če-bulja, kumare itd. po povzetju ponudi Ant. Linek v Znojmu. Cenik na zahtevo. 2701

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Deeringovi stroji za žetev

vsem naprej!

Počakajte z nakupom dokler ne dojde naša ponudba. Reflektantje naj se obrnejo na **Robert & Co., Dunaj, VIII/I Langegasse 46.** 167 2-2

Ivan Eržen v Cerkljah

naznanjam sosednemu občinstvu, ki še vedno povprašuje, kam sem se preselil iz hiše št. 11, da sem se naselil v lastni hiši št. 93 v Cerkljah, ter ondi izvršujem isto obrt kot prej. 194 I

FRANC JOŽEFOVA renka voda.

JOSIP POLAK

bivši knjigovodja Fr. Čudna
Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL LLOYD“.

TRGOVINA špecerijskega blaga in špirita na debelo in drobno.

Založena popolnoma s svežim blagom 987 D pod niskimi cenami. 12—11

Eksport domačega brinjevoa, hrušovca in jagodovca.

Izdelane postelje

le rdečega postelnega inleta! Prav dobro napolnjeno. Perlica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm široka K 10.—, K 12.—, K 15.— in K 18.— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14.—, K 16.—, K 18.—, K 21.—. Zglavnik 80 cm dolg, in cm širok K 3.—, K 3.50 in 58 4.—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4.50 in K 5.60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz železa za 1 posteljo K 27.—, boljše K 33.—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10.— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi potnih stroškov. 6—8 Benedikt Sachsel, Lobes 910 pri Plzinu na Češkem 2499

Kdor ne doseže vspeha, dobi denar nazaj. „Rapid“

Sloviti pospeševatelj brade

„Rapid“

profesorja Meunier, Pariz, učinkuje čudovito na rast brk (tudi zalci pri mladih in starih). Kjer je le mah, se razvije kmalu! „Rapid“ je s stališča se-danje „vede“ najboljši izdelek na svetu. Pristen le na prodaj za Avstr.-Ogr. pri trvdki „Kosmetischer Versand“, Dun. Novo-mesto št. 32 po povzetju v tubah za le K 2, 3 in 4 (pošta posebej). Velika doza za polkus franko za K 1.10 v znamkah. — C. L. F. v Gradcu piše: Lepa hvala za Vaše izborni sredstvo. Prej so se mi posme-hovali, sedaj mi zavidajo. 219 2—1

prodaj za Avstr.-Ogr. pri trvdki „Kosmetischer Versand“, Dun. Novo-mesto št. 32 po povzetju v tubah za le K 2, 3 in 4 (pošta posebej). Velika doza za polkus franko za K 1.10 v znamkah. — C. L. F. v Gradcu piše: Lepa hvala za Vaše izborni sredstvo. Prej so se mi posme-hovali, sedaj mi zavidajo. 219 2—1

Leposlovni mesečnik

„Dom in Svet“

stane za celo leto K 9.—. Naroča se v Ljubljani.

„ČAS“

znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino prejema upravništvo v Ljubljani.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega velikega cenika!

gl. 1-50 gl. 3-50

nitel. Reaktop ure gl. 1-50
Goldin „Goldsin“ 7.—
arabio 5.—
z dvojnimi pokrovom 6.—
z 3 arabio 5.—
plošč. i. klene ure 3-50
amer. Golddouble 5.—
prave Roskopf-patent 3-50
prave „Omega“ 0-50
arab. oklepne verižice 1.—
14karatne zlate ure 8-50
14karatne zlate veriž. 10.—
14karatni zlati prstani 2.—
stenske ure od 2-80
z bitjem liki sv. 4-50
z gošča 6.—
z kuhavico 2-50
kuhinske ure 1-80
hodilke 1-80
z ponašajo teka 1-50
z dvojnimi sv. 1-75
Triletno pism. v jamstvo, za neprimerno mar nazaj. Razpošilja v ovetzja.

Maks Böhncl

ESR urar 90—16
Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (vlastni hiši)

Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in poštne prosto.

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi uživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobi se pri vseh boljših trgovcih.

Varujte se, da ne bode te prevarjeni s kakim drugim, slabim izdelkom!

Pristno je samo blago pod imenom

„FLORIAN“ iz Ljubljane. 2537

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoršnjih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlate vzorce pri veliki trgovini **bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmodernejšo blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zloženo si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potreščine le od tam, ker so se preprčali, da ima ta strogo realna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev. 2126 18—17

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja. 2444 20—8

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstotrica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo v

Ljubljani.

Edini zastopnik švicarskih tovarn „Union“.

Najnižje cene.

Lepi novi ceniki na zahtevo tudi poštne prosto. 997 21

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečastiti duhovščini in p. n. slavn. občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, naprav okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narisl. ceniki in proračuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52—25